VAPAUS

Ilmestyy tiistaina ja torstaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten työväenlehti

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 102 Elm Street West, Sudbury, Ontario

No. 68 — Vol. LIV vuosikerta | Sudbury, Ont. | Tiistai, elok. 25 p. — Tuesday, Aug. 25, 1970

Lähi-idän neuvottelut alkuvaiheessa

Gunnar Jarring toimii välittäjänä; postilakoissa 5 pvn "hengähdystauko"; Torontossa aivokalvontulehdusta

New York. — Yhdistyneitten Kansakuntien lähi-idän kriisin välittäjänä toimiva Gunnar Jarring ilmoitti eilen (maanantaina) illalla, että riippumattomat arabimaiden ja Israelin väliset rauhanneuvottelut alkavat tänään YK:n rakennuksessa.

Mr. Jarring sanoi uutiskonferenssissa, että Egypti, Jordania ja Israel ovat edustettuna neuvottelujen alkuvaiheessa YK:n suurlähettiläidensä kautta.

"Minun toivomuksenani on kuitenkin, että neuvottelujen myöhemmässä vaiheessa käytävät keskustelut tapahtuvat ulkoministeritasolla", sanoi mr Jarring.

Kolmen maan ulkoministerien odotetaan saapuvan New Yorkissa syyskuun puolessavälissä alkavaan YK:n yleisistuntoon.

YK:n pääsihteeri U Thantin erikoislähettiläänä toimiva mr. Jarring sanoi tapaavansa kolmen maan edustajat yksityisesti YK-rakennuksen 38. kerroksessa sijaitsevassa virastossaan. Hän kieltäytyi sanomasta järjestetäänkö myöhemmin tänään kaikkien yhteinen tapaaminen.

Annettuaan lausunnon rauhanneuvottelujen alkamisesta mr Jarring kieltäytyi vastaamasta kaikkiin kysymyksiin, jotka koskivat hänen toimenpiteitään tulevaisuudessa. Mr Jarring on toiminut lähi-idän kriisin välittäjänä kaksi ja puoli vuotta.

"Neuvottelutavat ilmenevät myöhemmin", sanoi hän. "Tänään niistä on mahdotonta sanoa mitään."

Egyptiä edustaa tänään käytävissä keskusteluissa Mohammed el-Zayyat ja Israelia Yosef Tekoah. Jordanian edustajana toimii maan USA:n suurlähettiläs Abdel Hamid Sharaf, koska Jordanian YK:n suurlähettiläs tri Muhammad el-Farra on kotimaassaan Jordaniassa.

POSTILAKOISSA VIIDEN PÄIVÄN "HENGÄHDYSTAUKO"

Ottawa. — Postityöläisiä edustavat uniot ilmoittivat maanantai-iltana, että "kiertävät postilakot" lopetetaan viiden päivän ajaksi tämän viikon torstaista lähtien. Samalla uniot varoittivat, ettei paikallisosastojen tulisi olla liian toivorikkaita postityöläisten palkkakiistan nopean ratkaisun suhteen.

Unioita edustava eräs puhemies sanoi postityöläisten lopettavan kiertävät lakot viiden päivän ajaksi taatakseen, että hallituksen tällä viikolla postittamat eläkeshekit ehditään kuljettaa ajoissa perille. Samalla puhemies sanoi, että uniot haluavat "jäähdyttää" neuvottelujen ilmapiiriä, minkä sanottiin kuumentuneen odottamatta maanantaina.

Samalla Ottawasta tiedoitettiin, että mr Thomas O'Connorin välityksellä käytävät neuvottelut jatkuvat tänään.

AIVOKALVONTULEHDUSTA TORONTOSSA

Toronto. — Täällä ilmoitettiin maanantai-iltana, että kaupungissa on levinnyt viime aikoina virustyyppinen aivokalvontulehdus, joka on tunnistettu Echo 9:ksi.

Aivokalvontulehdusta sairastavia potilaita on hoidettavana melkein kaikissa Toronton sairaaloissa. Potilas joutuu olemaan keskimäärin kolme päivää sairaalahoidossa.

Aivokalvotulehdusta sanotaan havaitun tavallista enemmän viimeisen kolmen viikon aikana.

Toronton General-sairaalan puhemies Pat Lundy sanoi: "Olemme havainneet tarpeeksi monta aivokalvontulehdusta voidaksemme todeta sen pieneksi epidemiaksi. Mutta katsomme sen kuitenkin tavalliseksi taudin leviämistapaukseksi"

Tauti on iskenyt suuremmassa mitassa 2- ja 3-vuotiaisiin lapsiin, mutta myös aikuiset ovat sairastuneet siihen.

Aivokalvontulehdusta aiheuttavan viruksen uskotaan leviävän läheisen kosketuksen kautta.

Postikiistan välittäjä luvannut lopettaa sunnuntaihin mennessä

Välittäjän asettama aikarajoitus myötäilee hallituksen tekemää päätöstä; välittäjä sanoo olevansa toivorikas ratkaisun suhteen

Ottawa. — Hallituksen ja postityöläisten välisen palkkakiistan sovittelijaksi viime viikolla nimitetty Thomas O'Connor sanoi sunnuntaina kummallekin osapuolelle, ettei hän tule työskentelemään kuin ensi sunnuntaihin asti ratkaistakseen yli 11 kuukautta kestäneen palkkakiistan.

Mr. O'Connor sanoi niin hallituksen kuin postityöläistenkin edustajille, että hän palaa takaisin Torontoon ensi sunnuntaina eikä voi sen jälkeen auttaa palkkakiistan ratkaisemisessa. Hänen sanotaan lupautuneen kahden paikallisen palkkakiistan sovittelijaksi Torontossa ensi viikolla.

Mr. O'Connorin esittämä ensi sunnuntain aikarajoitus on melkein samoissa puitteissa, minkä hallitus oli valmis myöntämään hänelle palkkakiistan selvittämiseksi.

Perjantai-iltana pidetyn hallituksen kokouksen jälkeen pääministeri Pierre Trudeau sanoi hallituksen olevan valmiin myöntämään "viikosta 10 päivään" sovitteluneuvotteluihin ennen kuin se rupeaa lisätoimenpiteisiin postityöläisten palkkakiistan ratkaisemiseksi.

Lauantai-iltana mr. O'Connor sanoi olevansa "erittäin tyytyväinen" siihen mennessä käytyihin neuvotteluihin.

"Minua voidaan moittia liiallisesta optimistisuudesta, mutta lauantaipäivä oli hyvä. Minä onnistuin eräissä perustöissä ja sain muutamia myönnytyksiä. En voi sanoa muuta kuin että se oli hyvä päivä", sanoi mr. O'Connor.

Viime keskiviikkona lakkoutuneet Hamiltonin postityöläiset palasivat työhön sunnuntai-iltana. Postityöläisten union paikallisen osaston virkaatekevä presidentti Vic Principi sanoi Hamiltonin postityöläisten saaneen lauantai-iltana union kansallisesta päämajasta Ottawasta määräyksen palata työhön sunnuntaina, vaikka työläisten lakon piti kestää tiistaihin asti.

Palkkakysymyksen ja postityöläisten työmaaturvan sanotaan olevan kaksi pääkysymystä, joihin palkkakiista on juuttunut. Aikaisemmin välittäjänä toiminut Calgaryn yliopiston presidentti A. W. R. Carrothers joutui luopumaan välitysyrityksistään kesäkuussa neljä päivää kestäneiden neuvottelujen jälkeen.

Hallituksen viimeisin tarjous käsittää 47 sentin tuntipalkankorotuksen kolmessa vaiheessa 32 kuukauden sopimusaikana. Hallituksen ehdotuksen mukaan postityöläiset saisivat 5.9 prosentin vuotuisen palkankorotuksen.

Unioiden vaatimus käsittää 58 sentin tuntipalkankorotuksen kahden vuoden sopimusajalla.

KONSERVATIIVI MOITTI PÄÄMINISTERIÄ

Ottawa. — Pääministeri Pierre Trudeaun "viimeisin lomahuviretki" on viivyttänyt "realistisia yrityksiä" ratkaista postikiista seuraavan 10 päivän ajaksi, sanoi George Hees (PC—Prince Edward Hastings) viikonlopulla.

"Pitkän aikaa postikiistasta kärsimään joutunut maamme talouselämä joutuu jälleen odottamaan 10 päivää tehokkaita neuvotteluja samanaikaisesti kun pääministeri lomailee Välimerellä", sanoi mr. Hees.

"Mellakkakapulatkin ovat hyviä tarpeessa"

Vancouver. — Canadan nuorten konservatiivien British Columbian maakuntayhdistys on antanut tukensa kaupungin poliisien mellakkakapuloilla aseistamiselle. Yhdistys sanoo tukevansa vasemmistolaisten tukahduttamista kaikin mahdollisin keinoin mellakoiden aikana.

N-liitto lopettanut rakettikokeet

Moskova. — Neuvostoliiton virallisen uutistoimiston, TASSin lauantaina antamassa lausunnossa sanotaan, että neuvostoliitto on lopettanut yhden kuukauden kestäneet rakettikokeet Tyynellä valtamerellä.

Uutistoimiston lausunnossa ei sanottu minkälaisia raketteja Neuvostoliitto kokeili.

Papille karkoitus

Johannesburg, Etelä-Afrikka. — Eräs roomalaiskatolinen pappi, joka on saarnannut Etelä-Afrikan apartheid-ohjelmaa vastaan, on määrätty poistumaan maasta kuluvan kuun loppuun mennessä.

Johannesburgin piispa Hugh Boyle sanoi viikonlopulla, että 29-vuoden ikäinen irlantilainen pappi David Shanahan sai sisäministeriltä määräyksen poistua Etelä-Afrikasta.

Koleratapauksia Israelissa; matkustajia tarkkaillaan

Neuvostoliitossa koleraa vain Astrakanin alueella, suurten huhujen aiheena tietämättömyys

Lontoo. — Israel on viimeisin maa, jossa on havaittu koleratautitapauksia. Koleraa havaittiin Israelissa viikonlopulla ja neljän sairastuneen henkilön ilmoitetaan olevan hoidettavana Jerusalemin eräässä sairaalassa.

Israelin ja muiden koleran kanssa kosketuksiin joutuneiden maiden terveysministerit ovat määränneet joukkomittaiset rokotukset käynnistettäväksi ja kehoittaneet jyrkempään puhtaudenhoitoon sekä aloittaneet matkustajien huolellisen tarkastuksen.

Syyria on kutsunut kaikkien arabimaiden terveysministerit ensi torstaina Damaskossa pidettävään kokoukseen, jossa keskustellaan koleraepidemian vastaisista toimenpiteistä. Maan hallitus ilmoitti rokotuksen olevan pakollisen ja jokainen joka kieltäytyy rokotuksesta tuomitaan vankeuteen.

Länsi-Euroopan maat, jotka ovat tähän asti välttyneet koleralta, ovat nyt kiristäneet epidemiaalueilta saapuneiden matkustajien kontrolloimista ja kehoittaneet omia kansalaisiaan käymään rokotuksella ennen kuin matkustavat koleraepidemia alueelle.

Vuosisatojen kuluessa kolera on surmannut satojatuhansia ihmisiä. Tauti kulkeutuu kehon tarvitsemat nesteet kuiviin.

Moskova. — Joitakin aikoja sitten Neuvostoliiton terveydenhoitoministeriö ilmoitti Volgan suistossa Astrakanissa ilmenneestä koleraepidemiasta. Tieto on herättänyt Neuvostoliiton ulkopuolella monenlaisia huhuja siitä, että kolera olisi levinnyt maassa laajoille alueille.

Tunnettu neuvostoliittolainen epidemiologi, akateemikko Zinaida Jermolevan ja professori Vsevolod Galkin ovat antaneet asian tilasta seuraavan lausunnon:

"Neuvostoliitossa Astrakanin alueella on todellakin tullut ilmi koleratapauksia, mutta niillä on täysin paikallinen luonne. On eristetty Vibrion eldor-bakteeri, jonka epidemiologit tuntevat hyvin ja joka viime vuosina on ollut koleran aiheuttajana monissa maailman maissa. Tämä bakteeri aiheuttaa yleensä tavallista lievempiä koleramuotoja.

"Ehkäisytoimien piiri ulottuu, kuten aina, varsin kaukanakin varsinaisesta tartuntapesäkkeestä oleville alueille, mutta tämä ei suinkaan merkitse sitä, että epidemia-alue olisi laajentunut. Koleran leviäminen Neuvostoliitossa on pystytty ehkäisemään. Toimeenpannut laajat lääketieteelliset, hygieniset ja hallinnolliset toimet pystyvät tehokkaasti estämään infektion leviämismahdollisuudet."

Expo-70 voittanut Canadan Expo-67:n

Osaka. — Viime perjantaihin mennessä Expo-70:tä oli käynyt katsomassa 50,946,741 ihmistä. Expo 70 avattiin maaliskuun 15 päivänä ja suljetaan syyskuun 13 päivänä. Aikaisemman maailmannäyttelyn yleisöennätyksen saanutta Canadan Expo 67 kävi katsomassa kaikkiaan 50,306,648 maksanutta henkilöä.

VIIME TIEDOT

Washington. — USA:n tullivirastosta tiedoitettiin maanantaina, että roomalaiskatolilainen pappi Joseph Albert Amormino pidätettiin Dullesin lentokentällä ja että hänen kehonsa ympärillä oli teipillä kiinnitetty $14,000 arvosta hashista. Papin sanotaan saapuneen Pariisista.

Toronto. — Suur-Toronton poliisit ampuivat kaksi miestä maanantaina ja vangitsivat kolmannen North Yorkissa sijaitsevasta eräästä antiikkikaupasta. Kyseessä olevia miehiä sanotaan epäillyn pankkiryöstöstä. Poliisipäällikkö Harold Adamson sanoi, että yhden ammutuksi tulleen miehen kuolemantapauksesta suoritetaan kuulustelut.

Madison, Wis. — Wisconsinin yliopistolla Madisonissa maanantaina tapahtunut pommiräjähdys surmasi yhden oppilaan ja haavoitti kahta tutkimustyöntekijää sekä vahtimiestä. Kaupungin poliiseille soitettiin pommista kaksi minuuttia ennen kuin se räjähti.

Seoul. — USA:n varapresidentti Spiro Agnew sai eilen asianmukaisen, mutta viileän vastaanoton saapuessaan Etelä-Koreaan lujittaakseen maiden välisiä suhteita. Mr. Agnew lupasi, että Yhdysvallat tulee antamaan varoja Etelä-Korean 600,000 miestä käsittävän armeijan vahvistamiseksi, mutta ei maininnut kuitenkaan minkäänlaista summaa.

MAANVALTAUKSESTA KIINNI YLI 20,000

1,500 poliisia Intian pääministerin farmilla; maanvaltaajia oli ainoastaan kolmekymmentäkaksi

New Delhi. — Noin 1,500 poliisia vartioi sunnuntaina Intian pääministeri Indira Gandhin farmia. Poliisit pidättivät 32 maanvaltauskampanjaan osallistunutta henkilöä, jotka saapuivat pääministerin farmille.

Odottaen ilmeisesti täydellistä valtauskampanjaa, poliisit olivat varustautuneet kyynelkaasulla, rautateräisillä seipäillä, rottinkikilvillä, radiolähettimillä, jeepeillä ja hevosilla. Näitä varusteita poliisit eivät kuitenkaan tarvinneet.

Ainoastaan tunnuslauseilla ja lipuilla varustautuneet sosialistipuolueen kannattajat, mukaanluettuna kaksi kansanedustajaa, saapuivat pääministerin farmille linja-autolla ja heidät pidätettiin ilman vastarintaa kolmen mailin päässä farmilta. 12 vastaan nostettiin syyte luvattomasta kokoontumisesta.

Maanvaltauskampanjaan osallistuneiden ja pidätetyiksi tulleiden määrä on nyt noussut huomattavasti yli 20,000 henkilön.

Vangittujen joukossa on mm. kommunistisen puolueen huomattavia edustajia ja kansanedustajia.

Maanvaltauskampanjan aloitti Moskovaa kannattava kommunistipuolue ja kaksi sosialistista puoluetta. Liike on vastalause Intian takapajuisille maanomistusoloille ja sille, etteivät osavaltioiden hallitukset ole onnistuneet toteuttamaan yksityisten ja valtion maiden jakamista köyhille

Intian kommunistisen puolueen antamassa julkilausunnossa vaaditaan vangittuja heti vapautettaviksi sekä suurtilallisten maita jaettavaksi talonpojille ja maatyöläisille.

Sunnuntaina pääministerin farmin lähellä pidätetyt sosialistipuolueen kannattajat toistivat tunnuslausetta, "eläköön vallankumous" kun heitä kuljetettiin vankilaan.

Neekerisotilaan hautaus ehkäistiin

Fort Pierce, Fla. — Noin 500 tummaihoista ja 40 valkoista osallistui täällä asevarikolla suoritettuun sotilashautaukseen. Hautausseremonian jälkeen ruumis kuljetettiin ruumishuoneelle, koska kaupungin valkoihoisten hautausmaa oli kieltänyt neekerin hautaamisen.

Muistopuheen pitänyt Los Angelesista kotoisin oleva oppilas Willis Edwards sanoi 20-vuotiaan Eugene Williamsin hautaustilaisuudessa, että Williams on maaton mies. Hän taisteli oikeuden puolesta, mutta ei saa sitä osakseen kuoltuaankaan."

Puheensa yhteydessä mr. Edwards sanoi Williamsin vanhemmille: "Olen pahoillani kun miehen, joka taisteli maansa puolesta, vanhempien täytyy odottaa oikeuden määräystä voidakseen haudata poikansa paikkaan, missä äiti voisi vierailla poikansa haudalla."

Hillcrest Memorial Gardens oli kieltäytynyt sallimasta Williamsin hautaamisen erään 72-vuotiaan valkoihoisen naisen lahjoittamaan hautaan.

Lakimies Ralph Flowers esitti maanantaina vetoomuksen USA:n piirioikeudelle, että oikeus määräisi Williamsin hautauksen tähän ainoastaan valkoihoisia käsittävään hautausmaahan.

KATOLILAISET NUNNALUOSTARIT OVAT OSTANEET INTIALAISTYTTÖJÄ

Sunday Times sanoo luostarien maksavan $600—$750 tytöstä; eurooppalaisissa nunnaluostareissa on puute nunniksi aikovista tytöistä

Vatikaani. — Täällä ilmoitettiin myöhään sunnuntai-iltana, että Vatikaani on lopettanut toistaiseksi nuorten ja köyhien intialaisten tyttöjen värväämisen eurooppalaisiin nunnaluostareihin. Tyttöjen värväämisen sanotaan lopetetun "tutkimusten suorittamisen ajaksi".

Vatikaanin antama lausunto vahvistaa sen, että tyttöjen värväyksen yhteydessä on ilmennyt vaikeuksia, mutta lausunnossa kiellettiin kirkon suoranainen yhteys intialaisten tyttöjen värväämiseen.

Vatikaanissa käytiin koko sunnuntaipäivän kuumeisia neuvotteluja sen johdosta kun Lontoon Sunday Times-lehti, julkaisi artikkelin jossa paljastettiin intialaisten nuorten tyttöjen värvääminen eurooppalaisiin nunnaluostareihin. Lehti sanoo eurooppalaisten nunnaluostareiden kärsivän uusien tulokkaiden puutteesta ja ostaneen yli 1,200 köyhää talonpoikaistyttöä Keralan osavaltiosta, Intiasta.

Vatikaani väittää nyt aloittaneensa tutkimukset "syytöksistä ja valituksista" jo heinäkuussa, mutta selittää tutkimusten jatkuvan edelleen.

Vatikaanista tulleessa tiedossa sanotaan, että intialaisille tytöille annetaan ruusuinen kuva mahdollisuuksista Euroopassa, mutta useissa tapauksissa koulutuksen puute on johtanut heidät palvelijoiksi nunnaluostareihin.

The Sunday Timesin mukaan Englannin, Ranskan, Italian ja Länsi-Saksan nunnaluostarit ovat sekaantuneet tyttöjen tuottamiseen Intiasta. Tytöistä sanotaan maksetun $600—$750 asti jokaisesta.

Sanomalehti sanoo, että sen reportterit tietävät 26 italialaista luostaria, jotka ovat ostaneet intialaiselta papilta Keralan osavaltiosta tyttöjä. Firenzessa sijaitsevan erään luostarin sanotaan ostaneen yhdeltä papilta 20 tyttöä.

Toisen Firenzessa sijaitsevan luostarin sanotaan tilanneen samalta papilta 12 tyttöä ja lähettäneen hänelle $7,200 shekin sekä saaneen 11 tyttöä vuoden 1968 joulukuussa.

Lehti sanoo muutamien Italiassa olevien tyttöjen kärsivän hermosairaudesta heitä vaivaavan koti-ikävän vuoksi.

Tutkimuksiin sanotaan osallistuvan Vatikaanin kirkon kolmen eri toimialueen. Vatikaani sanoo syytösten tulleen tietoon jo viime keväänä. Valituksen teki Sonia Dougal-niminen Firenzen yliopiston kieliopettaja, joka saattoi erään nunnaksi värvätyn sairaan tytön takaisin Intiaan.

Vatikaanista tulleissa tiedoissa sanotaan, ettei katolilainen kirkko ole varma siitä kuinka monta intialaista tyttöä on värvätty eurooppalaisiin luostareihin. Erään Vatikaanin papin vierailtua yhdessä Italian luostarissa hän näki niin monet intialaiset kasvot, että sanoi luulleensa olevansa Bombayssa.

Tytöt ovat kotoisin köyhistä perheistä, jotka eivät pysty naittamaan heitä. Tytöille luvataan mainio tulevaisuus Euroopassa, joko sairaanhoitajina tai teknikkoina, mutta kun heidän koulutuksensa ei edellytä ammattitaidon hankkimista, niin he joutuvat nunnaluostarien rekryyteiksi.

ISRAEL NIMITTÄNYT EBAN EDUSTAJAKSEEN

Israelin viivyttely hermostutti USA:ta Tel Aviv'ilta yhä syytöksiä Egyptiä vastaan

Jerusalem. — Israel nimitti sunnuntaina ulkoministeri Abba Ebanin edustajakseen lähi-idän epävirallisiin rauhankeskusteluihin, joita tullaan käymään Yhdistyneitten kansakuntien erikoislähettilään Gunnar Jarringin johdolla.

Israelin hallituksen Jerusalemissa pitämässä kuusi tuntia kestäneessä kokouksessa nimitettiin myös Israelin YK:n lähettiläs Yosef Tekoah mr Abanin vaihtoehdoksi.

Yleisenä käsityksenä on se, että Israelin hallituksen päätös nimittää mr Tekoah toiseksi edustajakseen, viittaa siihen, jotta mr Tekoah tulee edustamaan Israelia keskustelujen alkuvaiheessa ennen kuin Israel rupeaa vaatimaan neuvotteluja ulkoministeritasolla.

Egypti ja Jordania ovat nimittäneet omiksi edustajikseen YK:n lähettiläänsä.

Arabimaat ovat ilmaisseet myös toivomuksensa, että keskustelut aloitetaan New Yorkissa. Israel on puolestaan ehdottanut jotakin lähi-itää lähempänä olevaa kohdetta keskustelujen pitopaikaksi.

Israel vaati vielä viime viikolla, että epäsuorat neuvottelut arabien kanssa olisi käytävä ulkoministeritasolla ja niissä ei tulisi keskittyä rajoihin, vaan ennen kaikkea oikeudenmukaisen ja pysyvän rauhan luomiseen.

Lisäksi Israel on tähdentänyt kantaansa, jonka mukaan rauhan turvaaminen edellyttää, että Israel voi valvoa Syyrialle kuuluvia Golanin kukkuloita ja Tiranin salmea.

Mr. Eban sanoi, että jos rauha saadaan aikaan, niin alueelliset kysymykset voidaan ratkaista. Hän tähdensi kuitenkin, ettei Israel poista joukkojaan aselepo-rajoilta ilman sitovaa ja sopimukseen perustuvaa rauhaa.

Muutamaa tuntia sen jälkeen kun Israel oli nimittänyt edustajansa rauhankeskusteluihin, esitettiin Israelin taholta jälleen väitöksiä, että Egypti on rikkonut tulitaukosopimusta. Eräs armeijan puhemies sanoi "Egyptin rikkoneen tulitaukoa" 20 mailin päässä Suezin kanavan länsipuolella viime lauantaina.

Israel väittää Egyptin rakentavan ilmatorjuntaohjusasemaa tälle "tulitaukosopimuksen piiriin kuuluvalle alueelle".

Maanjäristyksestä selvinneille asunnot

Lima. — Perun hallitus ilmoitti sunnuntaina, että ne sadattuhannet ihmiset, jotka selvisivät hengissä viime toukokuun 13 päivän maanjäristyksestä, on saatu asutetuksi erilaisiin hätätilaasumuksiin. Maanjäristys surmasi 50—70,000 ihmistä. Vain kolme kuukautta järistyksen jälkeen oli hengissä selvinneille asukkaille rakennettu tehdasvalmisteiset asunnot.

Perun pohjoisosassa tapahtuneessa maanjäristyksessä tuhoutui 46 kauppalaa ja kylää.

SPIRO AGNEW "TUTUSTUMASSA LIITTOLAISIIN"

Washington. — Yhdysvaltain varapresidentti Spiro Agnew lähti viikonlopulla "tutustumismatkalle" Kaakkois-Aasiaan ja kauko-itään, ilmoitettiin Valkoisesta talosta. Yhdeksän päiväisen vierailunsa aikana varapresidentti käy Etelä-Koreassa, Taiwanissa, Thaimaassa ja Etelä-Vietnamissa.

Agnew vierailee niiden Yhdysvaltain "liittolaisten" luona, jotka joko suoraan tai välillisesti osallistuvat Yhdysvaltain Vietnam-seikkailuun. Nixonin opin mukaan Washington pyrkii aktivoimaan liittolaisiaan. Vuosi sitten saivat ne maat, joissa mr Agnew nyt vierailee, uusia velvoitteita kannettavakseen. Nämä velvoitteet liittyvät Yhdysvaltain Kambodzhan sotaan.

Guam. — Varapresidentti Agnew varoitti täällä sunnuntaina, että USA:n maavoimien vetäytyminen Etelä-Vietnamista on mahdotonta jos Kambodzha joutuu "kommunistien käsiin".

"Me tulemme tekemään kaikkemme auttaaksemme Lon Nolin hallitusta", sanoi Agnew vastatessaan sanomalehtimiesten kysymyksiin USA:n ilmavoimien lentokoneessa ollessaan matkalla jo toiselle Aasian vierailulleen kuluvan vuoden aikana.

Huomauttaen, että Kambodzhalla ja Etelä-Vietnamilla on yhteinen noin 600 mailin pituinen raja, varapresidentti sanoi tämän tosiasian tekevän mahdottomaksi "vietnamisointiohjelman" jatkamisen ja USA:n joukkojen kotiuttamisen jos Kambodzha "kaatuu".

Spiro Agnew osoitti puheellaan ylittävänsä aikaisemmat Valkoisen talon väitteet, joilla on yritetty liittää USA:n joukkojen turvallisuuskysymys Kambodzhan hallituksen pystyssä pysymiseen.

Hän sanoi, että ne senaatin jäsenet, jotka ovat esittäneet huolestuneita lausuntoja pelosta jotta Nixonin hallitus on lisääntyvässä määrässä sitoutumassa Kambodzhan hallituksen pystyssä pitämiseen, ovat jättäneet huomioimatta, "että meillä ei ole sitoumuksia Kambodzhassa, mutta olemme sitoutuneet Vietnamissa ja meillä on valtava moraalinen vastuu Etelä-Vietnamissa taisteleville joukoillemme, ettemme jättäisi niitä sellaiseen asemaan, mistä niiden olisi vaikeata erkaantua omin avuin".

Matkansa aikana Agnew keskustelee Kambodzhan tilanteesta ja muista asioista Etelä-Korean, Thaimaan, Etelä-Vietnamin ja Taiwanin hallitusmiesten kanssa.

VAPAUS (LIBERTY)

INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917

Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI

Telephone: Office and Editorial 674-4264

Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69.

Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076

CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Salt-neuvottelut

Strategisten aseiden rajoittamisneuvottelujen, nk. Salt-neuvottelujen, toinen vaihe päättyi vähän toista viikkoa sitten Wienissä. Neuvottelut sujuivat entiseen tapaan jokseenkin hermeettisen salaisessa ilmapiirissä.

Sen verran kuitenkin on julkisuuteen tihkunut tietoja, että neuvottelujen voidaan katsoa edistyneen suhteellisen suotuisesti. Neuvottelujen toisen vaiheen päättymisen yhteydessä annetussa Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain pääneuvottelijain Vladimir Semjonovin ja Gerald Smithin yhteisessä virallisessa lausumassakin todetaan ,että käydyt neuvottelut on todettu mahdollistavan yhteisymmärryksen kasvua. Toisaalta on kuitenkin todettu ,että monia vaikeuksia on vielä edessä lopputulokseen pääsemiseksi.

Neuvottelujen kolmas kierros alkaa Helsingissä marraskuun 2. päivänä. Optimistisimmat tarkkailijat, ja heitä on suhteellisen paljon, pitävät mahdollisena, että näissä neuvotteluissa jo päästään lopulliseen sopimukseen strategisten aseiden rajoittamisesta.

Vaikka ennakkoarvelujen paikkansapitävyys on näiden hyvin salaisina pysyneiden neuvottelujen suhteen perin kyseenalainen, tosiasiana voitanee kuitenkin pitää sitä, että neuvotteluissa on edistytty ja jo se seikka antaa toivoa, että Helsingissä marraskuussa alkavissa neuvotteluissa tai myöhemmin päästään lopulliseen sopimukseen.

Joka tapauksessa jo käydyt ja tulevat neuvottelut ovat merkkinä siitä, että supervalloilla on nyt molemmin puolin halua ratkaista koko ihmiskuntaa koskevat kysymykset rauhanomaisella tavalla.

Taloudellinen lama USA:ssa

Noin 10 miljoonaa amerikkalaista kärsii vaikeista taloudellisista, sosiaalisista ja tuotanto-ongelmista, he kärsivät terveydenhuoltoon liittyvien palvelusten puutteesta ja heiltä puuttuu mahdollisuus saada eläkettä tai sosiaalivakuutusten mukaista avustusta.

Kaikki yllä esitetty ilmeni USA:n työministeriön Valkoista taloa varten laatimasta selonteosta, jossa tutkittiin ammattitaidottomien työläisten asemaa tässä yhdeksi kaikkein rikkaimmaksi väitetyssä maassa.

Amerikkalaisten tilaston virallisesti rekisteröimät 4,700,000 täysin työtöntä seisovat päivittäin tunti kausia pitkissä jonoissa työnvälitystoimistojen edessä. Oman ryhmänsä muodostavat naiset ja vanhemmat henkilöt, joilla ei ole mitään mahdollisuuksia saada työtä.

Työttömyyden kasvu, inflaatio ja monet muut taloudelliset tekijät ovat Yhdysvalloissa aiheuttaneet taloudellisen laman, jota ei enää arvostele työläiset ja sanomalehdet vaan myös teollisuus- ja pankkilaitoksetkin sekä rahamiespiirien edustajat.

Presidentti Nixon ja hänen hallituksensa eivät säästele lupauksiaan talouselämän parantamisesta ja vilkastuttamisesta. Mutta samanaikaisesti painostettiin viime viikolla senaatilta lupaus ohjustorjuntatukikohtien, eli ABM-systeemin, rakentamista koskeva hyväksyminen .Tähän tullaan vuosien varrella käyttämään miljardeja dollareita, joilla voitaisiin hankkia paljon leipää ,parempi terveyshuolto ja nykyaikaisempia asuntoja slummeissa eläville.

USA:n taloudellinen tilastotieto kieltäytyy kuitenkin itsepäisesti kääntymästä parempaan suuntaan, kirjoitti Buseness Week jokin aika sitten. Rockefeller-Chaise Manhattan-pankin viime taloudellisessa analyysissa todetaan: Tullaanko se, mitä meillä on tapahtunut vuosina 1969—70, virallisesti luokittelemaan taloudelliseksi lamakaudeksi ,on vain puhtaasti tekninen kysymys. Monille tuhansille suurille ja pienille yhtiöille se on kieltämätön tosiasia.

Teollisuustuotanto supistuu Yhdysvalloissa edelleen. Neljäsosa maan tuotantokoneistosta on toimettomana. Kongressin yhdistyneen talousvaliokunnan puheenjohtaja senaattori William Proxminre sanoi äskettäin, että Yhdysvalloilla ei ole koskaan ollut vaikeampia taloudellisia ongelmia. Korkeaan työttömyyteen liittyy vakava ja jatkuva inflaatio, hän korosti.

Ei tällaisesta talouskriisistä selvitä sotimalla ja sotakoneiston rakentamisella.

Tummaihoisen miehen osa

Kuluvaa vuotta on vietetty kansainvälisen kasvatuksen vuotena, mutta lukutaidottomuus lisääntyy ilmeisesti tänäkin vuotena. Yhdistyneiden Kansakuntien raportit kertovat, että maapallolla on 700 miljoonaa sellaista lukutaidotonta, joiden kaiken järjen mukaan pitäisi olla lukutaitoisia.

Lukutaidottomuus on seurausta imperialistisesta riistosta. Lukutaidottomia on pääasiassa kolmessa maanosassa, latinalaisen Amerikan, Aasian ja Afrikan maissa, joista Euroopan ja USA:n kapitalistiset maat ja niiden monopoliyhtymät ovat vuosikymmeniä, eräitä jo vuosisatojakin, riistäneet. USA:n ja Euroopan hyvinvointi on suurelta osalta saatu aikaan riistämällä kolmatta maailmaa.

Etelä-Afrikan liittotasavallassa on noin 18 miljoonaa asukasta. Maassa on 12 miljoonaa neekeriä, noin 3,5 miljoonaa valkoista, ns. värillisiä noin 2 miljoonaa ja aasialaisia puolisen miljoonaa.

Kaikenlainen valta maassa on valkoisilla. Neekereillä ja värillisillä ei ole käytännöllisesti katsoen minkäänlaista valtaa. Valkoistenkin valta on pääoman omistajien hallussa. Pääomista suurin osa kuuluu eurooppalaisille ja amerikkalaisille monopoliyhtymille ja pankeille.

Mustaa väestöä sorretaan Etelä-Afrikan liittotasavallassa kaikin tavoin. Koulutusta heille ei anneta juuri lainkaan, mikä ilmenee YK:n apartheid-toimikunnan julkaisemista raporteista. Valkoisen vallanpitäjän mielipiteen on esittänyt Etelä-Afrikan kansallispuolueen parlamentin jäsen Harry Lewis:

"Te ymmärrätte, musta mies ei aivan yksinkertaisesti ole yliopistotasoa. Hän ei voi imeä itseensä kaikkia näitä tietoja, poika parka. Katsokaa vain koulujen antamia prosenttilukuja."

Ongelma ei ole kuitenkaan mustan miehen tyhmyydessä vaan yksinkertaisesti siinä, ettei hänelle anneta mahdollisuutta opiskella. V. 1968 Etelä-Afrikan yliopistoihin otettiin 65,745 valkoista, mutta vain 1,530 afrikkalaista opiskelijaa. Maan afrikkalaisista oppilaista vain 0.08 pros. suorittaa tutkinnon.

Useimmat afrikkalaisten koululaisten vanhemmista asuvat mitä suurimmassa kurjuudessa. Kuitenkin värillisten oppilaiden täytyy ostaa koulukirjat. Valkoisissa kouluissa ne kustantaa valtio.

Viimeisten virallisten tietojen mukaan yhteiskunta antaa määrärahoja Etelä-Afrikassa valkoista oppilasta kohden 144,47 randia (noin $212), mutta afrikkalaista oppilasta kohden vain 12,-46 randia (noin $16). Asiakirjassaan APARTHEID AND EDUCATION YK:n apartheid-toimikunta toteaakin: "Värillisten ,varsinkin afrikkalaisten opetus Etelä-Afrikassa on myytti ja valhe — hallituksella ei ole pienintäkään halua antaa mustalle miehelle opetusta."

Viime viikolla meille tiedoitettiin täällä Canadassa, että Ontarion maakuntahallitus on myöntänyt eräälle liikemiesryhmälle "apurahoja" $30,000, jotta herrat liikemiehet voivat tutkia liikemahdollisuuksia Etelä-Afrikassa.

On kaiketi luvallista kysyä, että kuinka tämä sopii yhteen liittohallituksen ohjelman kanssa, sillä Ottawa on ainakin virallisesti tuominnut Etelä-Afrikan rotusyrjintäohjelman?

Susanne Björkenheim:

P-KOREA RIPEÄN KEHITYKSEN MAA

Useimmille länsimaalaisille Pohjois-Korea on "no man's land", ei kenenkään maa. Se ei ole Yhdistyneitten Kansakuntien jäsen, eikä mikään länsivalta ole sitä tunnustanut. Pohjois-Koreasta ei ole kansainvälisissä tilastoissa niin paljon tietoja kuin muista maista, vaikka se mitä suurimmassa määrin on olemassa olevaa todellisuutta. Pohjois-Korean pinta-ala käsittää yli puolet Korean niemimaasta. Sen väkiluku on 13 miljoonaa ja Etelä-Korean 30 miljoonaa.

Pohjois-Korea eli Korean Demokraattisen Kansantasavallan jälleenrakennus on tapahtunut hyvin nopeasti. Maareformit ja teollisuuden rakentaminen on tehnyt maasta miltei omavaraisen kulutus- ja pääomatuotteiden osalta. Kaikki Pohjois-Korean kaupungit on jälleenrakennettu ja niiden asukasluku kaksinkertaistunut. Kaupungistumisprosessi on ollut nopeaa; esimerkiksi maan pääkaupunki Pjongjang, joka sodan jälkeen oli yhtä suurta rauniokasaa, on kasvanut nykyaikaiseksi miljoonakaupungiksi.

Myös asunto-olot ovat radikaalisti muuttuneet sodan jälkeen. 1960-luvulla on rakennettu kaksi kertaa enemmän asuntoja kuin Etelä-Koreassa: pohjoisessa 3 miljoonaa neliömetriä asuntopinta-alaa vuodessa, etelässä 1.5 miljoonaa.

MAAREFORMIT

Pohjois-Korean itsenäisyyden ajalle ovat olleet leimaa-antavia seikkoja perinpohjainen maareformi ja nopea teollistuminen. Ensimmäinen suuri maareformi, jonka yhteydessä suurtilalliset joutuivat luovuttamaan maata kansalle, tapahtui jo 1940-luvulla. Varsinainen kollektivoiminen aloitettiin v. 1954 ja se saatiin päätökseen viisi vuotta myöhemmin. Maan hallitus on määrätietoisesti pyrkinyt omavaraiseen elintarviketuotantoon. Ennen maan jakautumista pohjoinen osa oli suuresti riippuvainen etelästä suoritetuista elintarvikehankinnoista ja tällaista tilannetta halutaan välttää. Maanviljelijät saavat nyt ilmaiseksi väkilannoitteita ja maatalouskoneita valtiolta, ja Pohjois-Korea on jo nyt miltei täydellisesti omavarainen elintarviketuotannon osalta. Riisintuotanto on turvattu valtavilla kastelulaitoksilla ja padoilla, ja se onkin kaksinkertaistunut vuodesta 1958 lähtien ja on tänään suurempi hehtaaria kohti kuin missään muussa Aasian maassa; luku on suurempi kuin Etelä-Korean vastaava ja yhtä suuri kuin Australian ja Japanin luvut eli noin 5—6 tonnia hehtaarilta, paikoin jopa 7 tonnia hehtaarilta.

Maanviljelyksessä on suurimpana esteenä ollut viljelyskelpoisen pinta-alan laajentaminen, koska 75 pros. maasta on vuoristoa. Maanviljelyn koneistamisaste on korkeimpia koko Aasiassa, samoin myös väkilannoitteiden käyttö. Viljellystä pinta-alasta hoidetaan yli 80 pros. kastelu keinotekoisesti. Vesi tähän tarkoitukseen pumpataan suurista vuoristojoista joten tuotanto ei paljonkaan ole riippuvainen maata kohtaavasta kuivuudesta tai tulvista.

TEOLLISTAMINEN

Pohjois-Koreassa on huomattavia luonnonrikkauksia, hiiltä, rautamalmia, nikkeliä, kuparia. Tällaisia luonnonrikkauksia puuttuu Etelä-Koreasta. Korean niemimaan vesivoimasta on 90 pros. keskittynyt pohjoiseen, missä myös 85 pros. maaseudun talouksista on sähköistetty. Ilman tätä ei keinokastelu eikä maanviljelyn mekanisoiminen olisi ollut mahdollista.

Teollisuus on sekä Pohjois- että Etelä-Koreassa kasvanut voimakkaasti sodan jälkeen. Pohjois-Koreassa tämä kasvu oli 36 pros. vuoteen 1961 mennessä ja tämän jälkeen noin 18—20 pros. Maan kansantuotteesta 70 pros. muodostuu teollisuudesta. Etelä-Koreassa teollisuus on kasvanut amerikkalaisten ja japanilaisten pääomainvestointien avulla.

VAATIMATON KAUPPA

Pohjois-Korea on omavarainen kulutus- ja pääomatuotteiden osalta. Automatisointi on merkinnyt huomattavaa edistystä varsinkin konepajateollisuudelle mikä muodostaa kolmanneksen koko teollisuustuotannosta. Maan ulkomaankauppa on tähän asti ollut vaatimatonta, mutta viime aikoina maa on pyrkinyt lisäämään kauppaansa teollistuneiden maiden, etenkin Neuvostoliiton kanssa. Tällä tavoin se pyrkii edistämään teknistä kehitystään.

KOULUTUS

Koulutuksen kehitys on kulkenut samaa tahtia teknisen kehityksen kanssa. Lastenseimet, leikkikoulut sekä yhdeksänvuotinen peruskoulu ovat pakollisia ja ilmaisia. Valtio maksaa ruuan, vaatteet ja koulutarvikkeet.

Pohjois-Koreassa bruttokansantuote henkeä kohti laskettuna on 230 dollaria ja Etelä-Koreassa se on 160 dollaria vuodessa. "Välttämättömät perushyödykkeet kuten ruoka, asunto ja vaatteet on Ruotsin kommunistipuolueen Korean-matkan delegaation johtaja Benne Lantz.

Maa hakee nyt kansainvälisiä kontakteja, sitä kiinnostavat etenkin tekniset tuotteet.

Kuitenkin lisääntynyt jännitys pohjoisen ja etelän välillä on pakottanut hallituksen vähentämään sijoituksiaan. Pohjois-Korea kokee Yhdysvaltain uhan hyvin voimakkaana ja pelkää lisää aseellisia selkkauksia.

Kirjeitä

SYY ON JÄRJESTELMÄSSÄ

Justiina haluaa tietää, että miksi Canadan suomalaiset eivät sovi yhteistoimintaan kulttuuri y.m. pyrkimyksissä. Vastaukseni siihen olisi ettei se johdu yksistään suomalaisista sen paremmin kuin muistakaan kansoista. Syy on luokkajärjestelmässä.

Koko järjestelmän täytyy muuttua, jotta kaikilla ihmisillä on samat elämänoikeudet. Tätä eripuraisuutta ilmenee kaikkien kansojen keskuudessa, missä luokkajärjestelmä vallitsee. Uskonnotkaan, joilla pitäiis olla sama periaate tai jumala, eivät sovi yhdessä kirkkotoimintaan. Rooma laiskatolinen uskonto, joka on kristinopin perusta, ei salli maallikkojen lukea uutta testamenttia. Eikä ne sovi luterialaisetkaan samoihin kirkkoihin.

Ihmisten erimielisyys johtuu luokkajärjestelmästä, niin pitkälle, että lähdetään sotaan toisiaan vastaan, josta tänään on hyvänä esimerkkinä Amerikka, joka lähtee tuhansien mailien päähän ihmisiä murhaamaan, kun ne ovat alkaneet rakentamaan uutta järjestelmää. Ja meille suomalaisille se on hyvin tunnettua, miten omaa kansaa murhattiin.

Ihmisten elämän muodostaa se järjestelmä mikä heitä hallitsee. Siihen sisältyy yksityisomistus, koulukasvatus, laaditut lait ja elämän tavat. Suomessa sanotaan 20 perheen omistavan maan rikkaudet. Ja juuri tuo luokkajärjestelmä synnyttää eli johtaa kansat eri ryhmiin, jotka sitten riitelee keskenään ja silloin heitä on helppo hallita. Rikkaus synnyttää köyhyyttä, ja niin kauan kun on rikkaita, on myös köyhiä, ja keskinäiset erimielisyydet aina vain jatkuvat.

Kuten jo mainitsin, täytyy syntyä uusi järjestelmä, jossa kaikilla ihmisillä on samanlaiset velvollisuudet ja elämän arvot, vasta sitten voidaan yhdessä juhliakkin. — I. S.

VÄHÄN OIKAISUA

Beaver Lake, Ont. — Luin tässä äskettäin tästä lehdestä Paavo Voutilaisen selostuksen Urheiluliittomme liittokokouksen menosta ja päätöksistä. Minusta ja monesta muusta herätti täällä kummastusta se, että kun mainittiin eri seurojen nimet ja niitä edustavien edustajien nimet tässä kokouksessa niin Beaver Laken Jehun nimeä ei mainittu eikä edustajan Reino Kedon nimeä. Olihan meillä siellä edustaja, vaan oliko Paavolle tapahtunut jonkinlainen sekaannus tässä asiassa, että nimi oli tipahtanut pois? Tämä vaan selitykseksi, että kaikki tietävät tämän asian todellisen laidan.

— Tekonimus.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Ilmi Syrjä, Thunder Bay "P", Ont., täytti torstaina, elokuun 20 päivänä 79 vuotta.

Vili Poikkimäki, Toronto, Ont., täyttää perjantaina elokuun 28 pnä 60 vuotta.

Manda Ranta, Vancouver, B.C., täyttää lauantaina elokuun 29 päivänä 74 vuotta.

Aune Liikala, Hearst, Ont., täyttää sunnuntaina elokuun 30 pnä 71 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Chilestä suurin kuparintuottaja

Santiago — Chilen presidentti Eduardo Frei vihki lauantaina El Teniente -kaivosyhtiön uudet laitokset, minkä jälkeen Chilestä tulee maailman suurin kuparintuottaja.Maan vuosituotanto tulee olemaan noin 1,2 miljoonaa tonnia.

El Teniente -yhtiön uusien laitosten käyttöönotto lisää yhtiön kuparituotannon 180,000 tonnista 280,000 tonniin vuodessa. Chilen valtion kupariyhtiö omistaa 51 prosenttia El Teniente -yhtiöstä, ja amerikkalainen Kennecott-yhtiö 49 prosenttia. aKivoksen laajennustyö maksaa 247 miljoonaa dollaria.

Tanskalaista kehitysapua Kuubaan

Kööpenhamina. — Tanska lähettää asiantuntijavaltuuskunnan Kuubaan tutkimaan mahdollisuuksia Kuuban pyytämään tans kalaiseen kehitysavun antamiseen. Näin päätti äskettäin kehitysmaiden harjoitettavasta yhteistyöstä vastaava Tanskan valtion elin.

Kuuban viranomaiset ovat erityisen kiinnostuneita meijeriteknikkokoulun perustamisesta. Valtuuskunta aikoo kuitenkin tutustua myös yleisemmin Kuuban kehitysavuntarpeeseen.

Dollareita ja aseita virtaa Portugaliin

Moskova. — Portugalin asema NATO:n puitteissa on osoittautunut imperialismin kannalta entistä tärkeämmäksi Ranskan erottua NATOsta, kirjoittaa Luis Serrano Pravdassa.

Artikkelissa todetaan, että Portugal ei ilman NATO:n sotilaallista apua kykenisi vastustamaan Angolan, Guinean ja Mosambikin kansojen kansallista vapautusliikettä. Portugalin afrikkalaisilla siirtomailla on strateginen merkitys imperialismin tukikohtina Afrikassa. Ranskan erottua NATO:sta perustettiin v. 1969 USAn aloitteesta NATO:n Brysselissä sijaitsevaan pääesikuntaan erikoisneuvosto laatimaan konkreettisia suunnitelmia Portugalille annettavaksi sotilaalliseksi ja poliittiseksi avuksi. Jo tätä ennen 1960 luvun aikana Yhdysvallat ja Englanti olivat toimittaneet Portugalille sotilasapua lähes 800 miljoonan dollarin arvosta.

Ecuador devalvoi

Washington. — Kansainvälinen Valuuttarahasto ilmoitti viikon lopulla Ecuadorin devalvoineen rahayksikkönsä sucren noin 28 prosentilla.

Afrikkalaiset opiskelijat nousevat taisteluun:

Värillisille ylioppilaille oma liitto Etelä-Afrikassa

Durban. — Etelä-Afrikan afrikkalaiset ylioppilaat ovat ryhtyneet kamppailuun maan rotuerottelupolitiikkaa vastaan. Nojautuen Yhdysvaltain Black Power-liikettä kohtaan tunnettuun kiinnostukseen ylioppilaat ovat muodostaneet Etelä-Afrikan ylioppilasliiton, johon pääsevät jäseniksi ainoastaan afrikkalaiset.

SASO:n perustaminen johtuu afrikkalaisten ylioppilaitten tyytymättömyydestä kaikille roduille avoimen NUSAS-ylioppilasjärjestön toimintaan.

"Me emme halua, että mustilla on oikeus kuulua järjestöihin, vaan että mustat todella osallistuvat toimintaan", sanoo SASO:n 21-vuotias varapuheenjohtaja Charles Sihibisi.

"Toisin sanoen meitä ei auta lainkaan, että monirotuisessa järjestössä on mustia kasvoja, sillä tällainen järjestö keskittyy vain sellaisiin mustien tarpeisiin, jotka valkoiset katsovat tarpeelliseksi", hän huomauttaa.

SASO-järjestöön saavat liittyä jäseniksi kaikki "ei-valkoiset", joiksi Etelä-Afrikan hallitus laskee afrikkalaiset, aasialaiset sekä sekarotuiset. SASO:n mukaan sen jäseniksi on liittynyt jo kolmisen tuhatta niistä 9,000 ei-valkoisista, jotka opiskelee ylemmissä oppilaitoksissa.

"Joulun" avustajille

Vanhojen perinteiden mukaan hyvissä ajoin ennen joulua ilmestyvän Canadan ja Yhdysvaltain suomalaisten yhteiseen "Joulu"-julkaisuun halutaan avustajien kirjoituksia ja niihin liittyviä kuvia. Lyhyet novellit, kertomukset, muistelmat, runot ja käännöksetkin ovat lämpimästi tervetulleita. Kuvat — käytettäväksi hyväksyttävät ja syystä tai toisesta käyttämättä jäävät — palautetaan pyynnön perusteella lähettäjille.

Olkaa ystävällisiä ja lähettäkää avustuksenne mahdollisimman aikaisin, ja viimeistään lokakuun 5 päivään mennessä.

Etukäteen arvostetusta avustuksesta kiittäen,

"Joulun" toimitus
Box 69, Sudbury, Ont.

PÄIVÄN PAKINA

IMPERIALISTINEN ISRAEL

Israelin valituksia, että egyptiläiset ovat siirtäneet ohjusalustoja lähemmäs Suezin kanavaa lähi-idän tulitauon ensimmäisinä tunteina, pidetään YK:ssa israelilaisten viivytyskeinona, jolla he yrittävät vaikeuttaa Gunnar Jarringin työtä, kirjoitti kairolainen al Ahram lehti viime viikolla. Yhdysvaltain ulkoministeri ja YK-virkailijat ovat päätymässä siihen, että Israel yrittää viivyttää rauhanehdotuksen toteuttamista, kirjoitti lehden Washingtonin kirjeenvaihtaja.

Lähi-idän rauhansuunnitelma on ilmeisestikin vaarassa tulla jäädytetyksi ainakin toistaiseksi Israelin valituksilla ja väitteillä, että egyptiläiset ohjusrakennelmat Suezin kanavalla rikkovat tulitaukosopimusta.

Israelin ulkoministeri Abba Eban korosti, että Israelin mielestä sotilaallinen hiljaiselo Suezin kanavalla on tulitauon jälkeen tärkein kohta ja paljon tähdellisempi kuin neuvottelijain nimittäminen epäsuoriin neuvotteluihin Israelin ja arabimaiden välillä.

Näyttää siis ilmeiseltä, että Israel aikoo "pullikoida" edelleen ja jättää osallistumatta rauhansuunnitelman toteuttamiseen siksi kunnes se tuntee Suezin kanavan status quon palanneen ennalleen.

Israel kääntyi myös USAn puoleen saadakseen tukea väitöksille, että egyptiläiset siirtävät ohjusasemia kanavan tuntumaan. Yhdysvallat ei todennäköisesti pidä Israelin esittämiä todisteita kovinkaan sitovina ja ulkoministeriö määräsikin USA:n suorittamia tutkimuksia koskevat uutiset ja kommentit uutiskieltoon.

Israel on myös valtio valtioiden joukossa. Mutta se ei ole mikä tahansa valtio, Se, jos mikään, on väkisin perustettu valtio. Se on myös siitä ihmeellinen valtio, että se on perustuvinaan suoraan Jumalasta.

Juutalaisia on vainottu ankarasti ja Hitlerillä olikin tarkoitus ratkaista juutalaiskysymys lopullisesti, toisin sanoen tehdä loppu kaikista maailman juutalaisista. Kolmisen miljoonaa juutalaista Hitlerin joukkojen onnistuikin kaasukammioissa, keskitysleireillä ja ghettoissa tappaa, mutta lopullista ratkaisua hän ei saanut aikaan.

Maailman myötätunto oli niiden juutalaisten puolella, jotka halusivat perustaa oman valtakunnan, Israelin. Vuonna 1948 Israelin valtio perustettiinkin. Lännen imperialistien sormet ja pääomat olivat jo tällöin pelissä mukana, vaikka sitä ei yleisesti nähty ja tajuttu. Jälkeenpäin on nähty ja tajuttu, että lännen imperialistit perustivat Israelin lähi-itään omaksi nyrkikseen arabimaita vastaan.

Tänä päivänä Israel ei ole vain lännen imperialistien ja militaristien nyrkki, vaan se on itsekin muuttunut imperialistiseksi ja militaristiseksi valtioksi, sotakoneeksi ja sille kuulumattomien alueiden valtaajaksi.

Israel on tänä päivänä yhtä imperialistinen ja sotainen valtio kuin mikä muu tahansa imperialistinen ja militaristinen valtio. Muuten ei voi ollakaan, sillä Israel on monopolikapitalistinen valtio, jossa valtaa pitävät ja työtätekevää kansaa riistävät niin kotimainen kuin kansainvälinenkin pääoma, eritoten amerikkalainen pääoma. Valtaapitävät vetoavat Tooraan ja Talmudiin, juutalaisten pyhiin kirjoihin, pitääkseen kansaa kurissa ja herran nuhteessa eli nöyrinä ja kuuliaisina kansalaisina, mutta hoitavat valtion asioita aivan samoin kuin mitkä tahansa porvarilliset vallanpitäjät.

Juutalaisia on muuallakin kuin Israelissa. Heitä on enemmän muualla kuin Israelissa, jos sa juutalaisia on noin kaksi ja puoli miljoonaa. Yksinomaan Neuvostoliitossa on juutalaisia lähes yhtä paljon kuin Israelissa. Kaikki juutalaiset eivät halua mennä asumaan Israeliin, sillä he tietävät, ettei se ole mikään jumalallinen valtio. Eivät halua mennä Israeliin asumaan myöskään USA:ssa ja muissa kapitalistisissa maissa asuvat kapitalistit ja finanssikeinottelijat, eivätkä he siirrä pääomiaan sinne, koska pääomat poikivat muualla paremmin.

Viime vuosisadalla juutalaiset porvarit perustivat nationalistisen sionistiliikkeen, jonka tarkoituksena oli vetää juutalaiset pois kansallisista työväenliikkeistä. Ja siitä lähtien kun on ollut sosialistisia maita sionistiliike on taistellut niitä vastaan ja levittänyt sosialistisista maista valheellista kuvaa.

Israelissa on vallalla imperialistinen sionistiliike, joka tulee saamaan edesottamuksistaan maailman tuomion.

Sotaisen Israelin imperialistiset aikeet pitää nähdä ja paljastaa, mutta samalla pitää muistaa erittäin viisaan miehen sanat: "Häpeä niille, jotka kylvävät vihaa juutalaisia kohtaan, vihaa toisia kansoja kohtaan."

Toivottavaa olisi, että Israel ryhtyisi nyt oikein tosimielessä neuvottelemaan naapurimaittensa kanssa lähi-idän kriisin ratkaisemiseksi ja tämän maailman yhden polttopisteen hävittämiseksi. — Nyrkki.

Urheilukuulumisia

Kouvola. — Kalevan kisojen toinen päivä muodostui huomattavasti paremmaksi kuin avajaispäivän peursteella osasi olettaa. Ensinnäkin nähtiin hyviä kilpailuja ja tulihan niitä muutamia tuloksiakin, jotka lämmittivät jo yleisurheilun ystävien mieliä.

TULOKSIA

800 m 1) Pekka Vasala 1.49,1, 2) Markku Aalto 1.49,2, 3) Jaakko Tuominen 1.49,7.

Naisten 5-ottelu: 1) Pirkko Helenius 4,104, 2) Hannele Harju 3,982 3) Vuokko Leppämäki 3,886.

5,000 m: 1) Mikko Ala-Leppilampi 14.01,2, 2) Seppo Tuominen 14.04,2, 3) Rune Holmen 14.14,2.

Keihäs naiset: 1) Kirsti Launela 51,20, 2) Anneli Kotilainen 48,72, 3) Laura Mielonen 47,48.

Kuula: 1) Seppo Simola 18.93, 2) Pekka Ahnger 18,53, 3) Matti Yrjölä, 18.42.

Naisten 100 m: 1) Mona-Lisa Strandvall 12,0, 2) Marika Eklund 12,3, 3) Elina Ala-Fossi 12,4.

400 m aidat: 1) Ari Salin 51,0, 2) Jaakko Tuominen 51,5, 3) Pauli Haapasalo 52,2.

Korkeus, naiset: 1) Eila Kelo 161, 2) Gun Nordlund 161, 3) Stina Dahlström, Ritva Kerkkonen ja Auli Virta Koivisto 161.

10-ottelu: 1) Jorma Vesala 6,985, 2) Hannu Kyösola 6,884, 3) Markku Juhola 6,576.

Kiekko: 1) Pentti Kahma 59,78, 2) Taisto Lampinen 57,58, 3) Jorma Rinne 57.28.

Pituus: — Kari Palmen 762, 2) Antti Murtolahti 755, 3) Mauri Myllymäki 752.

Korkeus: 1) Reijo Vähälä 212, 2) Aaro Alarotu 209, 3) Asko Pesonen 206.

200 m: 1) Ossi Karttunen 21,5, 2) Markku Kukkoaho 21,7, 3) Raimo Vilen 21,8.

400 m naiset: 1) Mona-Lisa Strandvall 55,6, 2) Riitta Hagman 56,9, 3) Ruth Lindfors 57,6.

NÄJDE 29,03,8

Växjö. — Bengt Nädje juoksi Ruotsin mestaruuskilpailuissa uuden Ruotsin ennätyksen 10,000 metrillä. Hän sai ajakseen 29.03,8. Hän paransi entistä Valter Nyströmin 18 vuotta vanhaa ennätystä tasan 20 sekunnilla.

Kilpailun voitti kuitenkin jugoslavialainen nykyisin Västeräsissä asuva Nedo Farcic ajalla 28,46.6.

BETTEMBOURG LISÄSI 0,5 KG

Falun. — Hasse Bettenbourg paransi Falunin painonnostokilpailuissa omissa nimissään ollutta raskaan keskisarjan punnerruksen maailmanennätystä tuloksellaan 176 kg. Se on puoli kiloa entistä parempi. Hänen yhteistuloksensa oli 482,5.

Liberaali-demokraatiksi sanottu Larry Desjardins (oik.) antoi äänensä Manitoban pääministeri Ed Schreyer'in NDP-hallitukselle äskettäin hyväksytyssä maakunnallisessa autovakuutuslakiehdotuksessa. Mr Desjardins sanoi myöhemmin, että hänen täytyy mahdollisesti jättää lainlaatijan paikkansa, koska häntä on uhattu sen johdosta kun antoi tukensa Manitoban uudelle autovakuutussuunnitelmalle.

BULGARIA ON YLPEÄ HISTORIASTAAN

Bulgaria on sosialistinen valtio, joka rakentaa uutta. Samalla se muiden sosialististen maiden tapaan vaalii erittäin huolellisesti kansan historiallisia kulttuuriperinteitä, entisöiniitä ja avaa kansan käytettäväksi. Bulgarialla on historiaa jota kehtaa esitellä. Varhaisimmat asutuslöydöt edustavat noin 40,000—50,000 vuoden takaista vanhempaa kivikautta (paleotiittista aikaa) ja korkeampi aineellinen kulttuuri alkoi kehittyä nuoremmalla (neoliittisella) kivikaudella. Ensimmäiset tunnetut asukkaat olivat traakit, joiden arvellaan asettuneen näille alueille pronssikaudella jo noin 2000 vuotta ennen ajanlaskumme alkua.

Vuosisatojen takaiset linnoitukset, luostarit, kirkot ja taideteokset ovat ylpeyden aiheita. Erityisesti korostetaan kuitenkin turkkilaisvaltaa vastaan käydyn vapaustaistelun perinteitä ja siihen liittyviä tapahtumia, sankareita ja taisteluiden monumentteja. Bulgariahan vapautui 500-vuotisesta Turkin vallasta vuonna 1878 sodassa, johon myös 800-miehinen Suomen kaarti osallistui bulgarialaisten puolella.

Historialliset tapahtumapaikat, rakennukset ja muistomerkit ovat nyt turistinähtävyyksiä, joiden avulla matkailijoille järjestetään paitsi kulttuurielämyksiä myös historian oppitunteja.

TARNOVO — KAUPUNKI VUORTEN RINTEISSÄ

Tarnovo on eräs ihmeellisiä kaupunkinähtävyyksiä porrasmaisesti Jantra-jokeen laskeutuvassa jyrkässä rinteessä. Kaupungista tuli 1100-luvulla toisen bulgarialaisen valtakunnan pääkaupunki. Kaupungissa, jota ympäröi jyrkkäseinäinen vuoristo, on nykyisin 33,000 asukasta. Pääosa rakennuksista edustaa historiaa, mutta myös nykyaikaisia kerrostaloja on jonkin verran.

Vanhinta nähtävyyttä ja loistokautta edustaa Tsarevets-kukkulalla olevat kuninkaan linnan rauniot ympärillä olevine muureineen. Linnaa ja muureja entisöidään parhaillaan kansankeräyksen tuottamilla varoilla. Tehtävän suorittaminen saattaa olla vuosikymmenien kysymys.

Tarnovon ympäristö on täynnä historiallisia nähtävyyksiä. Siellä on mm. 11 luostaria joista eräs on "Kristuksen kirkastuksen" luostari. Hyvin hoidettu laitos on avoin turisteille, vaikka siellä asuukin vielä kymmenkunta munkkivanhusta.

KÄSITYÖLÄISMUSEO

Sipkan sola on tärkein kulkuväylä Balkanin vuoriston lävitse. Tätä reittiä käytti myös kuljettajamme, kun matkasimme pohjoisesta Tarnovosta eteläämpänä sijaitsevaan maan toiseksi suurimpaan kaupunkiin Plovdiviin. Matkalla poikkesimme eräänlaiseen käsityöläismuseoon, ehkä Seurasaaren ja Turun Luostarinmäen yhdistelmän tapaiseen, jossa käsityöläiset valmistavat kansallisia käsitöitä vanhaan tapaan. Vuoripuroista virtaava kirkas vesi oli käyttövoimana myllyissä, sorveissa ja muissa 'koneissa', joita valmiina käytettiin.

KUKKULALTA RUUSULAAKSOON

Matkaan liittyi myös kiipeäminen korkealle Stoletov-kukkulalle, jonka huipulla on mahtava muistomerkki sen kunniaksi, että täällä käytiin Bulgarian vapaussodan yksi rajuimmista taisteluista turkkilaisia vastaan vuonna 1877.

Kun läheisessä Balkanturistin matkailuhotellin ravintolassa oli nautittu ateria ja katseltu väljiä vuoristomaisemia, alkoi laskeutuminen laaksoon korkkiruuvitietä pitkin. Alamäkeä oltiinkin tuota pikaa kuuluisassa Ruusulaaksossa, jossa ruusuja viljellään peltoviljelyksenä. Tässä laaksossa ilmasto on lämmin ja suotuisa ruusuviljelyksille. Bulgaria saa sieltä ruusuöljyä, mikä on maailman parhaimpien hajuvesien tärkein perusosa. Kerrotaan, että yhteen ruusuöljykiloon tarvitaan noin 3 miljoonaa ruusunkukkaa.

Ruusuista peltoa, joka tosin parhaimmillaan on toukokuussa aamutunneilla saimme ihailla sat tumalta enemmän kuin oli tarkoituskaan: oli paikattava autonrengas. Voisiko rengas miellyttävämmässä paikassa hajota kuin ruusulaaksossa paahtavimpaan keskipäivän aikaan?

Mutkaista oli matka vielä ennen Plovdivia, jossa oli yöpyminen ja voimien kerääminen seuraavaa päivämatkaa varten. Silloin päädyimme Sofiaan, pääkaupunkiin, jossa on noin miljoona asukasta.

LUOSTARINÄHTÄVYYS JA IKONINÄYTTELY

Huomattavin nähtävyys ennen Sofiaan saapumista oli Rilan luostari kirkkoineen ja ikonimuseoineen. Luostari on Rila-vuoriston suojassa, Balkanin niemimaan korkeimpien vuorien keskellä. Erakko Ivan Rilski asettui 10. vuosisadalla asumaan näille paikoille ja hänen seuraajansa perustivat luostarin. Nykyinen luostari on vuodelta 1834, mutta sen eräs torniosa on vuodelta 1335. Tulipalot ja turkkilaiset ovat hävittäneet luostarin monta kertaa, mutta tällä hetkellä se on kunnostettu ja maalattu edustavaan kuntoon. Menneen ajan taide, kaunis rakennustyyli, kolmen ikonitaidekoulun mestarien työt ja muut kirkkomaalaukset ovat vaikuttavaa nähtävää maallikollekin, saati sitten asiantuntijoille, jotka näistä aarteista ovat erittäin kiinnostuneita. Luostarin kalleuksiin kuuluu myös 16,000 nidosta käsittävä kirjasto, joukossa paljon harvinaisuuksia.

Rilan luostarissa, kuten monissa muissakin, elää vielä muutamia munkkeja, vaikka he varmasti tuntevatkin olonsa jonkin verran levottomaksi turistivirtojen pyörteissä.

NÄKEMIIN

Jylhät vuoret, joissa ukkosen jyrinä on tavallista mahtavampaa, leppeät ruusulaaksot ja niityt, pikku aaseilla ratsastelevat maalaismummot ja -vaarit, viinitarhat, tupakkaviljelykset ja punahehkuiset kirsikkapuut vilahtelevat ohi kun muutamassa päivässä kulkee halki ja poikki Bulgarian. Siinä vaihtelevat ikivanha historia, äskeisten vapaustaistelujen muistot, nykyaika ja tulevaisuutta rakentava sosialistinen yhteiskunta. Niistä saa läpileikkauksen, mutta niihin pitäisi tutustua uudelleen ja lähemmin. Hyvä kuitenkin näinkin. — Blagodarja. Do vizdane.

Ahti Talvio.

USA tukee diktatuurijunttaa

Yhdysvallat toimittaa nykyään Kreikan sotilasjuntalle huomattavasti enemmän aseita kuin ennen vuoden 1967 vallankaappausta. USA antoi viime vuoden aikana Kreikan diktatuurijuntalle sotilaallista apua lähes kaksinkertaisen määrän vuoteen 1966 verraten, yhteensä 158,6 milj. dollaria.

Kreikan sotilasjuntalle annettava apu estää demokratian palauttamisen Kreikassa ja tekee naurettavaksi Nixonin puheet vapauden puolustamisesta.

USA:n harjoittama aseellinen apu Kreikan juntalle on diktatuurin puolustamista.

Hiusverkko tai lyhyet hiukset

Tukholma. — Ruotsalaiset varusmiehet ovat saamassa jokapäiväiseen varustukseensa uuden esineen — hiusverkon. Hässleholmin varuskunnassa pitkätukkaiset asevelvolliset ovat joutuneet valitsemaan joko tukanleikkuun tai hiusverkon. Useimpien kerrotaan valinneen edellisen.

Armeijan edustajan mukaan hiusverkot ovat varsin näkymättömiä, mutta ne tarjoavat tehokkaan suojan vaaratilanteissa.

USA RIKASTUU LAT. AMERIKAN KÖYHYYDESTÄ

Rio de Janeiro. — Pääoman pakeneminen latinalaisesta Amerikasta on jatkunut kaikesta kehitysavusta huolimatta. Esim. 1961—68 latinalainen Amerikka menetti 3.25 miljardia dollaria ulkomaista valuuttaa, ilmenee Amerikan maiden kehityspankin hiljattain julkaisemista tilastoista.

Edistyksen liiton neuvoston kolumbialainen puheenjohtaja Sanz Santamaria onkin todennut, että Edistyksen liitto on osoittautunut varsin hyväksi liikeyritykseksi Yhdysvaltain valtiovarainministeriön kannalta.

Ainoastaan 60 prosenttia siitä summasta, jonka presidentti Kennedy aikoinaan lupasi latinalaisen Amerikan maille Edistyksen liiton avulla, on pystytty käyttämään latinalaisen Amerikan hyväksi. Tämä johtuu osittain siitä, että Yhdysvallat on tarvinnut yhä enemmän varoja esim. Vietnamissa.

Puoli vuotta sitten Edistyksen liitto muuttui Nixonin "toiminnaksi edistyksen hyväksi". Tämä ei ole kuitenkaan saanut aikaan minkänlaisia merkittävämpiä muutoksia Yhdysvaltain ja latinalaisen Amerikan välisissä finanssi- ja taloussuhteissa.

"Vihreä manner" on yhä vieläkin Yhdysvaltoihin toimitettavien huokeiden raaka-aineiden lähde. Samanaikaisesti on Yhdysvaltain liike-elämä täydellisesti estänyt maanosan teollistamisen. Tästä on ollut seurauksena, että latinalaisen Amerikan maiden velat ulkomaisille lainanantajille — ennen kaikkea yhdysvaltalaisille — ovat huomattavasti lisääntyneet.

Latinalaisen Amerikan päätuotteet ovat jatkuvasti sidottuja kiintiöjärjestelmään, joka määrätään yksipuolisesti Washingtonissa. Myöskään ei maanosan maiden hallitusten ole onnistunut ylipuhua Yhdysvaltoja myöntämään tuotteilleen parempaa kohtelua pohjoisilla markkinoilla.

Tässä on yksi syy siihen, miksi latinalainen Amerikka pysyy edelleenkin köyhänä. Maanosan maiden on maksettava velkansa myymällä raaka-ainetta huokein hinnoin samalla kun joutuvat yleensä maksamaan korkeat hinnat tarvitsemistaan teollisuustuotteista. Juuri tästä tilanteesta ovat versonneet kaikki huomattavimmat latinalaisen Amerikan taloudelliset ja poliittiset kansallisliikkeet.

Bolivian hallitus kaatumisvaiheessa?

La Paz. — Bolivian vaikeassa asemassa oleva hallitus oli jälleen viikonvaihteessa lähellä kaatumista, kun vasemmistolaiset opiskelijat ja työläiset uhkasivat järjestää suuren mielenosoituksen vastalauseeksi poikkeustilalle.

Mielenosoitusuhka annettiin sen jälkeen kun opiskelijat ja työläiset olivat lakanneet tukemasta presidentti Alfredo Ovandoa. Tarkkailijoiden mukaan presidentti on nyt käytännöllisesti katsoen oikeistolaisten kenraaleiden vankina sen jälkeen kun hallitus oli lakkauttanut lehtimiesten äänenkannattajan La Prensan.

Lehden lakkauttamisesta on vastuussa hallituksen johtava oikeistolainen ja presidentti Ovandon päävastustajiin kuuluva sisäministeri Juan Ayoroa. Häntä tukevat armeijan johtomiehet kenraali Rogelio Mirandan johdolla. Mirandaa pidetään yleisesti Ovandon seuraajana, mikäli Boliviassa tapahtuu vallankaappaus.

Maanalaista vastarintaa E-Afrikassa

Johannesburg. — Etelä-Afrikan turvallisuuspoliisi järjesti viikonlopulla koko maan käsittävän etsinnän löytääkseen lentolehtisipommien räjäyttämisestä vastuussa olevien afrikkalaisen kansallisliikkeen jäsenet.

Juhannesburgissa ja kolmessa muussa suuressa kaupungissa räjähti useita lentolehtisiä täynnä olevia pommeja. Kadut täyttyivät tuhansilla lentolehtisillä, joissa tuomitaan Etelä-Afrikan hallituksen harjoittama rotupolitiikka.

Johannesburgissa sattui kaksi räjähdystä. Kukaan ei loukkaantunut.

Räjähdykset oli kaikesta päättäen suunniteltu ja aloitettu huolellisesti. Niiden takana on afrikkalaisten kansalliskongressi, ANC, joka kiellettiin kymmenen vuotta sitten syytettynä kumouksellisesta toiminnasta, mutta joka on jatkanut toimintaansa maanalaisina soluina.

Yhdessä levitetyssä lentolehtisessä sanotaan: "Afrikkalaisten kansalliskongressi sanoo Vorsterille ja hänen joukkioilleen: Päivänne ovat luetut . . . me otamme maamme takaisin."

Lentolehtispommeja räjähti Johannesburgia lukuunottamatta Port Elizabethissa, Kapkaupungissa ja Durbanissa. Kahdessa viime mainitussa kaupungissa räjähdysten yhteydessä kuultiin nauhoitettuja hallituksen vastaisia iskulauseita. Poliisi vaiensi kuitenkin nauhurit nopeasti.

DDR:ssä elinikä kohonnut

DDR:ssä miesten keskimääräinen elinikä on kuluneiden 20 vuoden aikana kohonnut 65 vuodesta 68,5 vuoteen ja naisten 69 vuodesta 73,5 vuoteen. Tämä ilmenee uusimmista tilastollisista tutkimuksista. Yhtenä eliniän kohoamiseen vaikuttavana tekijänä pidetään väestön esikuvallista sosiaalista- ja lääkintähuoltoa. Kun esim. vuonna 1952 yhden lääkärin oli huolehdittava 1,350 asukkaasta, tulee heitä nyt vain 650 yhtä lääkäriä kohti.

Peking tukee Sihanoukia

Peking. — Kiinan ja prinssi Norodom Sihanoukin johtaman Kambodzhan vallankumoushallituksen välillä allekirjoitettiin tällä viikolla sopimus, jonka mukaan Kiina antaa vapaasti sotilaallista avustusta Kambodzhassa toimivalle maan vapautusarmeijalle.

Sopimus tehtiin vuodelle 1970 ja sen allekirjoitti Kiinan puolesta maan armeijan ylikomentaja Huang Yung-sheng.

R. Burton raittiina vedonlyönnin vuoksi

Vanha viskiveikko näyttelijä Richard Burton on omien sanojensa mukaan lopettanut juomisen. Hän löi vaimonsa Elisabeth Taylorin kanssa vetoa, että pystyy olemaan kolme kuukautta ilman alkoholia ja kehuu nyt eläneensä raittiina jo puoli vuotta.

"Näen nyt maailman ensimmäisen kerran 25 vuoteen ilman alkoholisumua silmissä. En ole varma pidänkö siitä, mitä näen, mutta on se ainakin uusi kokemus." Burton arveli kuitenkin joutuvansa ylivoimaisen kiusauksen eteen matkustaessaan seuraavan kerran Ranskaan.

Viskiä hän ei tietenkään Ranskassakaan joisi, mutta onhan viinirypälemaassa valinnanvaraa.

USA maksaa 5,000n thaimaalaisen menot

Washington. — Yhdysvallat pyrkii voimaperäisesti toteuttamaan suunnitelmaansa hyökkäyssodan käymiseksi Kaakkois-Aasiassa "liittolaisten" käsin. Ulkoministeriön edustaja Robert McCloskey tunnusti, että Washingtonin ja Thaimaan hallituksen välillä on sopimus Yhdysvaltain 5,000 thaimaalaiselle "vapaaehtoiselle antamasta avusta. "Vapaaehtoiset" siirretään elokuun lopussa Kambodzhaan sotimaan maan isänmaallisia voimia vastaan.

Antamamme avun luonne ja aste riippuu mm. Thaimaan ja Kambodzhan hallitusten välisen sopimuksen ehdoista, sanoi McCloskey. Washingtonin poliittiset huomioitsijat palauttavat tässä yhteydessä mieliin Thaimaan pääministerin muutama päivä sitten antaman lausunnon, jonka mukaan Yhdysvallat auttaa rahoittamaan Kambodzhaan lähetettävät Thaimaan joukot.

Syynä ulkoministeriön varovaisuuteen tämän kysymyksen suhteen on pelko herättää vastalauseita edustajakamarissa. Useat edustajakamarin jäsenet vastustavat jyrkästi sitä että Yhdysvallat kustantaa "liittolaistensa" seikkailut Kambodzhassa.

Samalla Yhdysvaltain johtavat piirit rakentavat pitkällisiä suunnitelmia asemansa vakiinnuttamiseksi Kambodzhassa taloudellisten seikkojen turvin. Viime päivinä lehdistössä on esiintynyt tietoja siitä, että kansainvälisessä kehitystoimistossa käsitellään luonnoksia Yhdysvaltain talousavun antamisesta Lon Nolin juntalle.

43 valtionpäämiestä YK:n juhlaan

YK, New York. — YK:n yleiskokouksen 25:nnestä istunnosta kehittyy kaikesta päätellen kaikkien aikojen huippukokous.

Yleiskokousasioista vastuussa oleva apulaispääsihteeri Konstantin Stavropoulus sanoi YK:n päämajassa pidetyssä tiedoitustilaisuudessa, että 43 valtionpäämiestä tai pääministeriä on toistaiseksi lupautunut osallistumaan istuntoon, 16 muuta on antanut ymmärtää saapuvansa ja 8 on toivonut voivansa osallistua.

Tilatkaa Vapaus

KUULUMISIA JÄRVIENPÄÄSTÄ

Thunder Bay. — United Steel Workers Union edustaja H. Careau ilmoitti viime maanantaina pidetyssä kokouksessa lippuäänestyksen tuloksena jäsenistön hyväksyneen Port Arthur Shipbuilding Co:n kanssa tehdyn uuden sopimuksen, jossa palkat nousee 25.79 prosentilla kolmen vuoden ajalla, astuen voimaan huhtikuun 1 päivästä.

Työläiset, jotka ovat olleet yhtiölle työssä 20 vuotta tai enemmän saavat neljän viikon palkallisen loman, jotavastoin toiset kolme ja kaksi viikkoa.

* * *

Useita viikkoja kestänyt kuumuus sai aivan ihmeellisen pari tuntia kestäneen sivuheiton Hymersin ja South Gilliesin perukalla myrskyisen vesisateen muodossa, johon sisältyi rakeitakin. Muualla ympäristössä oli samalla aikaa vain muutaman minuutin kuurosade. Ympäristöllä on tulipaloja taaskin, joista varoiteltiin vesisateen jälkeen.

* * *

Port Aarthurin osaston kokouksessa kirjeenvaihdon yhteydessä päätettiin panna Työnpäivän tervehdyksiä yhteensä $32.50 arvoisena eri lehtiin.

Vapauden ja Liekin alkavan tilaushankinnan ryntäyksen järjestämiseksi päätettiin kutsua kaikki asiamiehet ja -naiset yhteiseen kokoukseen syyskuun kokouksen edellä, alkaen kello 6.30 illalla. Siinä yhteydessä tarkistetaan haasteihin vastaamatta jääneiden luettelo, jotta voidaan huomauttaa heille.

Syystoiminnan alkajaisjuhlan järjestämiseksi lokakuun alussa kutsutaan johtokunnan mukana Kaiku-kuoron, Iskun ja Aikamme naiset-kerhon edustajat kokoukseen kello 7 illalla.

Raporteerattiin Thunder Bayn rauhanneuvoston suunnitelmana Yhdysvaltain sotavoimien heti poistamisvaatimuksen ('OUT NOW'-ryntäyksen) nimikirjoituksien kokoamisen järjestäminen ulkoisiin kaupungin liikekeskuksiin lauantaisin, johon kaikkien yhdistyksien edustajat osallistuvat.

Thunder Bayn ja alueen juhlista alustavan raportin esitti W. Wäyrynen. Osaston yleistiliaseman selostuksen antoi S. Pukkala.

SCAUL:n liittokokouksessa edustajana ollut A. T. Hill esitti kokouksen kulusta raportin, jonka Vapauden lukijat ovat lehdessä olleista kokousselostuksista nähneet. Osaston puolesta esitettiin toivomus, että tosiasiat saisivat kaikki urheiluliiton seurat yhtenäisesti ratkaisemaan suurjuhlan pitoajan kaikkien suurjuhlaan osallistuvien elinten yhteisten etujen mukaisesti.

Kuultiin Kaiku kuoron valmistautuvan esittämään näytelmän syyskaudella, joka otettiin mielihyvin vastaan.

Lasten joulujuhlan järjestämiskysymys siirrettiin Iskun harkittavaksi, samoin kuin osuusliikkeen siihen osallistumisenkin sovittaminen.

Lopuksi järjesteltiin ilkimysten tai varkaiden rikkoman Vapaus Book Store liikeikkunan ja Samaria ravintolan oven kunnostaminen, sekä muitten pienempien korjauksien tekeminen haalirakennuksessa ja Iskun Parkissa.

— ATH.

Työläisvainoja Portugalissa

Pariisi. — Portugalista saapuneet tiedot kertovat, että siellä jatkuvat työväen- ja demokraattisen liikkeen edustajien vangitsemiset. Toukokuun suureen mielenosoitukseen Barreiran kaupungissa osallistuneita pidetään yhä vangittuina ja kidutetaan. Monia demokraattiseen oppositioon kuuluvia on vangittu.

Portugalin sotatoimet Angolassa ja Mosambikissa rasittavat Portugalin heikkoa taloutta ja vaativat myös runsaasti ihmisuhreja. Virallisten tiedonantojen mukaan on Portugalin Afrikan sodissa kaatunut yli 3,000 miestä. Välttyäkseen joutumasta siirtomaa-armeijaan ovat monet portugalilaiset lähteneet maasta, samoin ovat monet lähteneet työttömyyttä pakoon. Kymmenen vuoden aikana on siirtomaasodissa kuollut noin 60,000 portugalilaista. Kaikki tämä on herättänyt tyytymättömyyttä ja liikehdintää maassa. Ankarasta poliisiterrorista huolimatta Portugalin työväestö taistelee oikeuksiensa puolesta, siitä kertovat mm. monet lakot viime kuukausien aikana.

Walter Pitman johtajakilvassa

Ottawa. — Lokakuussa pidettävän Ontarion NDP:n edustajakokous, jossa valitaan puolueelle uusi maakunnallinen johtaja ja Ontarion lainlaatijakunnassa Peterboroughia edustava Walter Pitman ilmoitti tällä viikolla, että hän tulee tavoittelemaan nyt syrjään jäävän johtajan Donald MacDonaldin paikkaa.

Aikaisemmin johtajaehdokkaaksi ryhtynyt Stephen Lewis on tähän mennessä ainoa toinen henkilö, joka tavoittelee NDP:n Ontarion maakunnallisen johtajan tuolia.

Kuulumisia Montrealista

Montreal. — Täällä vain elellään ja pelaillaan "lotteria" Meiltä näkyy hyvin harvoin Vapauden palstoilla mitään uutisia, mutta nyt sattui sellainen tilaisuus, jossa sain minäkin olla mukana, kun Rauha ja Ilmari Mäkelä kutsui paljon vieraita piknikkiin kesä-asunnolleen joka sijaitsee Lake Champleyn rannalla. Se onkin ihana paikka, suuret lehti-puut varjostaa koko alueen niin, että ei aurinkokaan pääse liikaa kuumentamaan.

Minä kun menin sinne niin johtui mieleeni vanhan laulun sanat — Lähdimme lehtoon viileään, luo pienten perhosten. Mutta ei ollut perhosia. Järveltä henkäili vieno tuuli, vaikka oli oikein kuuma päivä. Sinne oli emäntä ja isäntä järjestäneet suuret ruokapöydät. Hetken kuluttua saimme nauttia pöydän antimista ja kyllä ne hyvälle maistuikin siinä lehdon viileydessä. Kyllä oli ruokaakin, ei se näyttänyt vähenevänkään, siihen oli tehty paljon työtä säästämättä menoja. Se oli juhlaa meille vieraille, mitä lienee ollut isännälle ja emännälle, vaan he itse tahtoivat tehdä sen.

Se oli yllätys Naisten kerholle kun pöytään oli järjestetty omantunnon kuppi ja siihen näkyi kaikki panevan rahaa omantuntonsa mukaan. He luovuttivat ne rahat suomalaisten Naisten kerholle sairaitten rahastoon. Rahaa koostui $50.00. Se oli hyvin kauniisti tehty.

Myöhemmällä iltapäivällä oli vielä ollut herkullinen kahvipöytä mutta minä jouduin lähtemään aikaisemmin pois vaan toiset kertoivat siitä minulle. Se oli todella virkistävä tilaisuus.

Lopuksi tahdon kiittää Rauha ja Ilmari Mäkelää siitä suuresta uhrautuvaisuudesta kaikkien ja erikoisesti suomalaisten Naisten kerhon puolesta ja toivon, että teillä on monta lepohetkeä siinä viileässä lehdossa. Kerhon puolesta Wm. H.

Laaja työkilpailu Neuvostoliitossa viisivuotissuunnitelman ylittämiseksi

Moskova. — Tänä vuonna päättyvä Neuvostoliiton viisivuotissuunnitelma ylitetään kaikesta päättäen hyvin monilla aloilla.

Sen turvaa viimeistään laaja työkampanja, joka on kesäkuukausina levinnyt yli Neuvostoliiton. NKP:n ensi maaliskuussa pidettävän edustajakokouksen valmistelujen merkeissä on nimittäin otettu runsaasti ylimääräisiä sitoumuksia.

Vastaavanlainen työkampanja oli Neuvostoliitossa viime syys- ja talvikautena. Tavoitteena oli silloin monien ylimääräisten sitoumusten täyttäminen Leninin 100-vuotispäivään mennessä ja kampanjasta julkaistut tulokset kertoivat suunnitelmien huomattavistakin ylityksistä. Nykyinen sitoumuskampanja lähti alkuun Moskovasta heti sen jälkeen, kun NKP:n keskuskomitea ilmoitti edustajakokouksen ajan.

Moskovalaiset teollisuuslaitokset tekivät kukin kohdaltaan yksityiskohtaisia päätöksiä suunnitelmien täyttämisestä ennen määräaikaa sekä ottivat lisäksi ylimääräisiä sitoumuksia sen mukaan kun katsoivat uusia mahdollisuuksia olevan. Idea levisi pian muualle maahan ja viime kuukauden ajan ovat lehdet lähes päivittäin julkaisseet tietoja kampanjan kulusta.

Työkilpailut, jotka tietävät samalla ylimääräisiä tuloja yksityisille työntekijöille, ovat Neuvostoliitossa suosittu muoto toteuttaa nykyistä talouspoliittista linjaa. Pyritään lisäämään tuotannon tehokkuutta, kohottamaan työn tuottavuutta ja parantamaan laatua. Tähän liittyy myös suuri talousuudistus, joka antaa kilpailukykyisille laitoksille entistä paremmat mahdollisuudet tehostaa toimintaansa.

Käytännöllinen ja paljon kysytty

Englantilais-suomalainen

SANAKIRJA

Toimittanut YRJÖ HALONEN

461 SIVUA — HINTA SID. $3.50

Postitilauksiin lisätkää 15c postikuluja.

Sanakirjassa on hakusanojen jälkeen sulkumerkkien sisään merkitty kuinka sana äännetään. Merkintä on tehty suomalaisilla kirjainmerkeillä.

Hankkikaa itsellenne tämä TASKUKOKOA oleva käytännöllinen sanakirja.

Vapaus Publishing Company Ltd.

P. O. Box 69 Sudbury, Ontario

LIHAERIKOISUUKSIA
Essex weiner-makkarat ..... lb. 39c
Essex vähärasvaiset pekonin loput ..... lb. 39c
Kanan jalkoja ja rintoja ..... lb. 47c
Jauhettua naudanlihaa ..... lb. 49c
Naudanlihapaisteja ..... lb. 69c
Uusia omenia puoli vakkaa .. $2.75
JÄÄDYTTÄJIÄ
8 kuutiojalan $149.88
12 kuutiojalan $169.99
15 kuutiojalan $184.88
20 kuutiojalan $199.88
25 kuutiojalan $229.88
17 kuutioj. pysty $269.95
Monen värisiä — vähittäismaksuilla jos haluatte
Springer Park Farms
45 Elm St. W. CPR:n yläk. vieressä

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia — Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

Putkitus-, lämmitys-, pelti ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

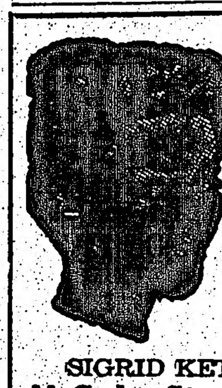
KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture LIMITED
KARL A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisiin hintoihin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

Kannattakaa liikkeitä jotka ilmoittavat Vapaudessa!

SUDBURYN UUTISIA

JUNARIKKO

Eilen aamulla lähellä Azildaa tapahtuneen junaonnettomuuden aiheuttamien vahinkojen uskotaan nousevan tuhansiin dollareihin.

Canadian Pacific-rautatieyhtiö ilmoitti, että tavarajuna suistui raiteilta aikaisin eilen aamulla sen jälkeen kun se oli ohittanut pysähtymättä Sudburyn.

Ainoastaan 18 junan 51 vaunusta oli lastattuna onnettomuuden tapahtuessa. Juna oli matkalla Torontosta Vancouveriin. Kaikkiaan 28 vaunua suistui raiteilta. Junan lastina oli henkilö- ja kuorma-autoja sekä ruokatarpeita.

Useiden junan lastina olleiden henkilö- ja kuorma-autojen ilmoitettiin kärsineen huomattavia vahinkoja.

POSTITYÖLÄISET EIVÄT LAKKOILE

Postityöläisten union Sudburyn osaston taholta ilmoitettiin viikonlopulla, että paikalliset postityöläiset eivät osallistu "kiertäviin lakkoihin", niin kauan kuin viime torstaisen myrskyn aiheuttamien vahinkojen johdosta järjestetty avustuskampanja on käynnissä.

Sudburyn postityöläiset ovat tähän mennessä olleet kuusi kertaa "kiertävässä lakossa' 'sen jälkeen kun postityöläisten palkkakiista puhkesi lakkoiluvaiheeseen viime toukokuussa.

Kuoron johtokunnan kokous 27 päivänä

CSJ:n Sudburyn osaston Sävelkuoron johtokunnan kokous pidetään Finnish haalilla tänä torstaina, elokuun 27 päivänä, alkaen kello 6 illalla.

Kaikkia johtokunnan jäseniä pyydetään huomioimaan kokouksen alkamisaika ja saapumaan kokoukseen. — A.

Kuollut

Koskinen, Arthur, Albert, kuoli Sudbury Memorial sairaalassa torstaina elokuun 20 päivänä 1970, lyhyen sairauden jälkeen, ollen kuollessaan 50 vuoden ikäinen.

Hän oli syntynyt ja saanut koulusivistyksensä Whitewood, Saskatchewanissa, ja asui Sudburyn ympäristöllä noin 30 vuotta. Hän oli Onni Koskisen, Vancouver, B.C., ja edesmenneen Hilda Koskisen poika.

Lähinnä suremaan jäi vaimonsa Pearl (Julian) ja kolme lasta, Kenneth Sudburyssa ja James sekä Mavis Torontossa ja isä Vancouverissa sekä kolme siskoa ja yksi veli.

Hautaus suoritettiin Lougheedin hautaustoimistosta lauantaina elokuun 22 pnä 1970. Hautausseremonian suoritti Harvey R. Jarret, Jesus Christ of Latter Day Saints kirkosta. Laskettiin hautaan Park Lawn hautausmaahan.

SYYSJUHLA WANUPISSA SUNNUNTAINA

Ensi sunnuntaina, elokuun 30 pnä pidetään urheiluseurojen Visan ja Alertsin järjestämät kansalliset urheilukilpailut Wanupissa alkaen kello 10 ap.

Puolen päivän aikana tarjoillaan maukas päivällinen. Kahvia, jms. on saatavana pitkin päivää.

Tervetuloa näihin kesän viimeisiin urheilujuhliin sanovat järjestäjät.

M U I S T I L I S T A

Ensi lauantaina alkaen kello 9 ap. pidetään talkoot Wanupin urheilukentällä.

Urheilukilpailut Wanupissa sunnuntaina, elokuun 30 pnä. Järjestää Alerts—Visa.

SAVUPIIPPU NYT TÄYSIMITTAINEN

International Nickel-yhtiön Copper Cliffissä sijaitsevan sulattimon uusi savupiippu on nyt rakennettu täyteen mittaansa, eli 1,250 jalan korkuiseksi. Piippua sanotaan maailman korkeimmaksi.

Piipun toivotaan vähentävän Sudburyn alueen ilmansaastutusta. Incon eräs virkailija sanoi, että piipun käyttökuntoon saanti voi kestää vielä yhden vuoden.

Aikaisemmin maailman korkeimmaksi savupiipuksi sanottu 1,206 jalan korkuinen piippu sijaitsee American-sähkövoimalaitoksella Mitchellissa, W.Va.

NAINEN SAI SURMANSA AUTOKOLARISSA

Regent- ja Yale-katujen kulmauksessa sunnuntaina tapahtunut auto-onnettomuus vaati Paris-kadulla asuneen mrs Joan Mc Cormackin hengen ja aiheutti kahdelle muulle henkilölle vammoja.

Mrs McCormackin sanotaan olleen matkustajana autossa, jota ohjasi Gordon Hill Paris-kadulta.

Poliisit tutkivat onnettomuutta, mutta tiedoittivat, että Hillin auto syöksyi pois Yale-kadulta törmäten Falcon-sekatavarakauppaan.

Yhtynyt vasemmisto kehoittaa taisteluun

Ateena. — Kreikan kielletyksi julistettu Yhtynyt demokraattinen vasemmisto EDA kehotti äskettäin Kreikan kansaa taistelemaan nykyisen sotilashallituksen kaatamiseksi.

Ulkomaisille uutistoimistoille lähettämässään koneella kirjoitetussa kirjeessä EDA:n toimeenpaneva komitea sanoi, että äskettäin tapahtunut 500 vasemmistolaisen poliittisen vangin vapauttaminen oli hallitusta vastaan taistelevan vastarintaliikkeen voitto.

Kreikan hallitus ilmoitti kaksi viikkoa sitten vapauttavansa 500 niistä 1096 kommunistisesta vangista, jotka pidätettiin sotilasvallankaappauksen yhteydessä 1967. Noin 230 vapautettua vankia saapui Ateenaan viikko sitten.

EDA huomautti kuitenkin kirjeessään, että sotilasjuntta pitää edelleenkin vankeina erittäin vaikeasti sairastuneita. "Me kehotamme Kreikan kansaa jatkamaan taistelua sairaiden vankien vapauttamiseksi", lausunnossa sanottiin.

"Me kehotamme Kreikan kansaa taistelemaan vastarintaliikkeiden rinnalla fasistisen tyrannian murskaamiseksi ja kukistamiseksi. Vapauttakaamme maa huhtikuun 21. päivän (sotilasvallankaappauspäivä) häpeästä", mainittiin EDA:n lausunnossa edelleen.

Neljä kuoli hirmumyrskyn aikana Sudburyn alueella

Kuusi edelleen vakavassa tilassa; vahinkojen arvioidaan nousevan yli 10 miljoonan dollarin

Sudbury. — Täällä viime torstaina riehunut hirmumyrsky surmasi neljä ihmistä ja aiheutti vakavia vammoja kuudelle muulle henkilölle. Noin 300 henkilön ilmoitetaan saaneen ensiapua Sudburyn alueen sairaaloissa. Myrskyn aiheuttamat vahingot on arvioitu $10,000,000 paikkeille.

Myrsky iski Sudburyn alueelle aivan odottamatta taivaan peitytyä mustapuhuvista pilvistä. Ensimmäiseksi myrskyn ilmoitetaan iskeneen Livelyyn, joka sijaitsee noin 12 mailin päässä Sudburyn keskustasta, ja sen jälkeen Incon omistamaan Copper Cliffiin sekä sen kautta Sudburyn kaupungin eteläiselle alueelle, minkä jälkeen myrsky "tavallaan uupui" ja iski seuraavan kerran n. 50 mailin päässä täältä sijaitsevaan Fieldin kauppalaan.

Livelyssa myrsky aiheutti prosentuaalisesti kaikkein suurimmat vahingot tuhoten asuinkelvottomaksi noin 60 kotia, joista suurin osa on Incon omistamia, sillä Lively, samoin kuin Copper Cliffkin, on Incon omistama kauppala.

Incon laitoksilla tuhojaan tehnyt myrsky surmasi yhden työläisen ja aiheutti vammoja useille muille. Myrsky särki toistaiseksi sunnistamattoman määrän ikkunoita Incon laitoksilla ja murskasi puusta, tiileistä sekä metallista valmistettuja rakennuksia.

Sudburyn kaupungin alueella myrsky surmasi kaksi henkilöä ja aiheutti vammoja useammalle kymmenelle. Sudburyssa sijainneet rakennukset, tehtaat, varastohuoneet ja asunnot kärsivät myrskyn aiheuttamista tuhoista.

Fieldin kauppalassa myrsky surmasi yhden naisen ja kymmenkunta muuta henkilöä joutui turvautumaan sairaalahoitoon.

Noin 20 minuutin ajan riehunut valtava myrsky ja kaatosade tuhosi Bell Canada-yhtiön antaman lausunnon mukaan yhteensä noin$200,-000 arvosta puhelinkalustoa ja 1,500 kotia Sudburyn alueella jäi väliaikaisesti ilman puhelinpalvelua.

Sudburyn kaupungissa myrsky teki tuhojaan nk. "rikkaiden kaupunginosassa", missä kotien hinnaksi arvioidaan $70,000 — $80,000. Myrsky taittoi 16 tuumaa paksuja puita kuin tulitikkuja ja vääntelì sekä repi irti liitoksistaan rautarakennelmia.

Myrsky heitteli kokonaisia taloja kivijaloiltaan ja repi sadoista taloista kattoja sekä rikkoi ikkunoita. Myrskyn mukana tulleen sateen aiheuttamat omaisuusvahingot nousevat myös sadoihin tuhansiin dollareihin. Suuret rekkavaunut oli myrskyn kourissa kuin lastuja, jotka lentelivät paikasta toiseen.

Noin puolet Sudburyn kaupungista oli useita tunteja ilman sähköä ja kaupungin itäisellä osuudella sijaitsevat jätevesipumput ilman voimavirtaa toimettomina. Peläten, että itäosuudelta jätevedet ovat päässeet virtaamaan kaupungin rajojen sisällä sijaitsevaan Ramsey-järveen, josta otetaan kaupungin tarvevesi, terveysviranomaiset määräsivät vedessä käytettävän kloorin lisäämisen moninkertaisesti. Samalla kiellettiin ihmisiä käyttämästä Ramsey, Trout ja muita kaupungin läheisyydessä olevia järviä uimapaikkoina.

Yht'äkkiä alkaneen hirmumyrskyn aiheuttamista vahingoista ei ilmeisesti saada täyttä selkon useampaan viikkoon.

Myrskyn alkusyitä on yritetty pohtia eri säätiedevirkailijain toimesta, mutta paikallisesti myrskyä on nimitetty hirmumyrskyksi, pyörremyrskyksi, rajumyrskyksi jne. Myrskyn aikana puhaltaneen tuulen nopeudeksi on arvioitu 70—75 mailia tunnissa, mutta myrskyn aiheuttamia tuhoja tarkastettaessa on esitetty mielipiteitä, että tuulen voima on täytynyt ajoittain olla valtavan, esimerkiksi tiiliseinien kaatuessa ja rautarakennelmien hajotessa sekä suurien puiden maasta juurineen irtaantuessa.

Hirmumyrsky surmasi 42 ihmistä

Fort de France. — Martiniquen saarella riehunut hirmumyrsky surmasi viime perjantaina vähintään 42 ihmistä ja 200 muun ilmoitetaan loukkaantuneen. Tällä Karibian-meren ranskalaisella siirtomaasaarella asuu kaikkiaan noin 320,000 henkilöä.

Myrskyn mukana tullut sade kesti yhdeksän tuntia. Sademääräksi mitattiin 12 tuumaa. Myrsky tuhosi n. 700 asuintaloa jättäen 6—7,000 asukasta ilman kotia.

Paisley ei saanutkaan puhua

Royal Oak, Mich. — Detroitin laitakaupungin eräässä kirkossa viime lauantai-iltana puhua aikonut Pohjois-Irlannin protestanttien johtaja pastori Ian Paisley ei voinutkaan pitää puhettaan, sillä viranomaiset joutuivat peruuttamaan tilaisuuden pommiuhkausten vuoksi, sanoi eräs kirkon puhemies.

Mr. Paisley aloitti USA:n kiertomatkansa noin kaksi viikkoa sitten.

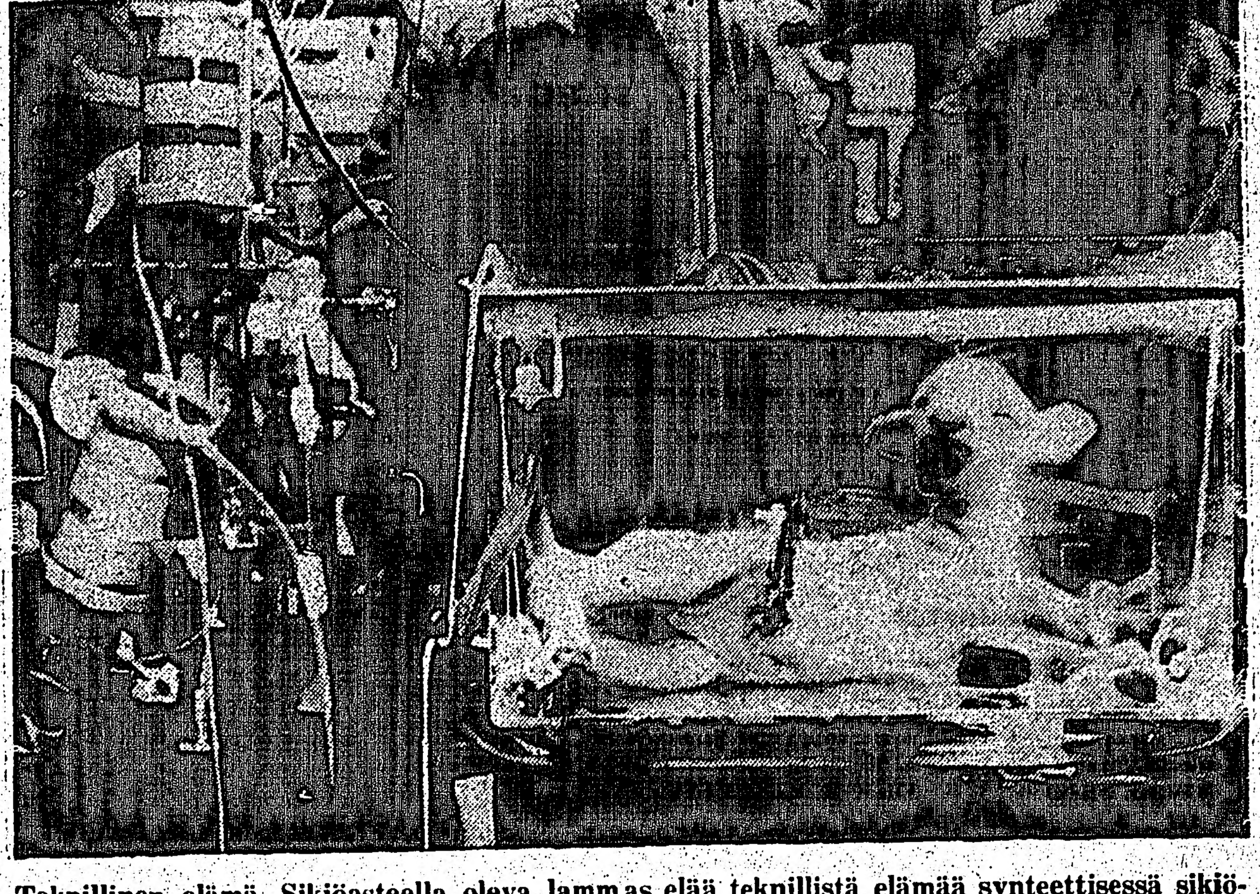

Teknillinen elämä. Sikiöasteella oleva lammas elää teknillistä elämää synteettisessä sikiökalvonesteessä. Lampaansikiö saa kaikenlaisen hengitystuen "keinotekoisesta istukkaasta" Bethesda, Md., USA:ssa sijaitsevassa kansallisessa sydän- ja keuhkoinstitutissa.

HARMITON TARINA

Kerrottakoon tässä vaihteeksi harmitonkin tarina, jotta ei sanottaisi, että jokaisessa jutussani jahkaan politiikkaa.

Tämä on tarina eräästä englantilaisesta pääluottamusmiehestä joka ei kantanut päreitä kainalossaan.

Tehtaassa, jossa tarinamme sankari hoiti pääluottamusmiehen tehtäviä, oli töissä 15,000 työntekijää, joten se ei ollut mikään nyrkkipaja.

Tapahtui niin, että tehtaan johtaja oli menossa naimisiin ja on jo mennytkin. Tarinamme ei kerro oliko tehtaanjohtaja nuorimies leski vaiko eronnut, eikä tuolla tiedolla sen puolesta niin väliä kään ole. Pääasia tässä on se, että mies oli menossa naimisiin.

Koska hän oli menossa naimisiin, tehtaan työntekijät tietenkin halusivat hoitaa peeärrää hekin ja antaa johtajalle häälahjan .

Lahjakeräyksen sai tietenkin pääluottamusmies hoitaakseen, kuinkas muuten, sillä niin myös englantilaiset tyrkkäävät luottamusmiehelleen kaikki asiat. Hoitakoon luottamusmies, koska se on asioiden hoitajaksi valittu.

Luottamusmies pani keräyksen toimeen. Jokainen työntekijä joutui pulittamaan häälahjakeräykseen savukeaskin hinnan, 3 shillinkiä ja 11 pennyä. Muistettakoon että työntekijöitä oli 15,000.

Kun keräys oli suoritettu ja kaikki olivat roponsa antaneet, meni pääluottamusmies läheiseen tupakkakauppaan ja tilasi 15,000 pakettia erästä tiettyä savukemerkkiä, sellaista, jossa sillä kertaa oli jokaisessa paketissa lahjakuponki. Riittävä määrä näitä kuponkeja oikeutti savuketehtaan lupaamaan lahjaan.

Kun savukkeet olivat saapuneet, järjesti pääluottamusmies pienet talkoot. Kupongit poimittiin jokaisesta paketista talteen ja lähetettiin tupakkatehtaaseen. 15,000 kuponkia oikeutti saamaan listan hienoimman ja kalleimman lahjan — hienon hopeisen ruokailuvälineistön, joka sopi annettavaksi johtajalle häälahjaksi ja joka sitten säädetyssä järjestyksessä ja englantilaisen juhlatavan mukaisesti hääparille annettiinkin.

Paitsi eivät jääneet lahjan antajatkaan. Jokainen sai savukepaketin, joten hekin olivat tyytyväisiä ja kukaties elävät onnellisina elämänsä loppuun asti, jos eivät sitä ennen kuole. Olisihan pääluottamusmies voinut itsekin nuo savukkeet pitää, mutta hän oli sortin kaveri, reilu mies ei halunnut yksin itselleen keuhkosyöpää hankkia. Sitäpaitsi hän oli piippumiehiä, jonka mottona oli: — Jos haluat savustaa itsesi, tee se piipulla!

Tehtaan johtajakin sai kuulla pääluottamusmiehen tempauksesta. (Sellaista se näkyy olevan Englannissakin, että johtajan korviin menevät ties mitä kanavaa myöten kaikki asiatVasikoitako lievät vaiko koiria. Hentusvainajalla oli kaikkitietäviä koiria meidän ohranallella vasikoita). Hän ihastui kovasti moisesta liike nerosta ja päätti ottaa miehen rahakkaampiin hommiin, jotta tehdas kukoistaisi ja hänen voittonsa myös. (Englanti on kapitalismin klassinen maa).

Pääluottamusmies kutsuttiin pääkonttoriin, mutta häntä ei työpaikalta löytynyt, sillä hän oli ottanut viikon loman ja lähtenyt ottamaan aurinkoa Välimeren rannalle. Tupakkakauppias, joka oli saanut häneltä suuren tilauksen, hyvitti näet miestä 150 punnan lahjuksella eli palkkiolla, mistä kyseinen pääluottamusmies kyllä joutuu vielä verottajain kanssa liriin, koska asiasta on tullut julkinen, ja elleivät muut niin ainakin kateelliset naapurit tai työtoverit saattavat asian veromiesten tietoon. — K. K.

Bolivia ja NL kauppasopimukseen

Moskova. — Neuvostoliitto ja Bolivia solmivat viime viikolla Moskovassa ensimmäisen kauppasopimuksensa. Lisäksi sovittiin kaupallisten edustustojen perustamisesta maitten pääkaupunkeihin

Tilaisuudessa allekirjoitettiin niin ikään sopimukset, joiden mukaan Neuvostoliitto toimittaa Boliviaan koneita ja laitteita.

Maitten välinen kauppayhteistyö alkoi kaksi kuukautta sitten, jolloin neuvostoliittolainen "Raznoimport" osti Bolivian valtion yhtiöiltä "Sorporacion mineira de Bolivia" ja "Banco mineira de Bolivia" huomattavan määrän tinaa ja tinarikastetta.

USAn ylioppilaiden liike voimistuu

New York. — St. Paulissa Minnesotassa koolla olevassa Yhdysvaltain kansallisen ylioppilasliiton kokouksessa hyväksyttiin päätöslauselma, jossa tuomitaan päättäväisesti Yhdysvaltain Kaakkois-Aasian aggressio.

Yli 300 Yhdysvaltain korkeakoulua edustavat ylioppilaat ilmaisivat päättäväisyytensä tehostaa taistelua hyökkäyksen pikaiseksi lopettamiseksi ja kaikkien amerikkalaisjoukkojen poistamiseksi Indokiinasta. Päätöslauselmassa ilmaistaan solidaarisuus maan muita sodanvastaisia järjestöjä ja ryhmiä kohtaan. Ylioppilaat aikovat osallistua aktiivisesti lokakuun alussa vietettävään kansalliseen rauhantaisteluviikkoon. Tämän sodanvastaisen kampanjan tarkoituksena on kerätä varoja "rauhanrahastolle" sekä 20 miljoonaa allekirjoitusta hallitukselle lähetettävään kirjelmään, jossa vaaditaan lopettamaan hyökkäys Indokiinan kansoja vastaan.

Kansallisen ylioppilasliiton valtuutetut tuomitsivat viranomaisten rasistisen politiikan heidän ahdistaessaan neekerien tasavertaisuusliikkeen osanottajia. He kritisoivat myös ankarasti hallituksen kieltäytymistä myöntämästä tarpeellisia varoja taisteluun köyhyyttä, nälkää, asuntopulaa ja muita kipeitä sisäisiä ongelmia vastaan, joista miljoonat amerikkalaiset saavat kärsiä.

Sudanissa kansallistettiin

Khartum. — Sudanin viranomaiset ilmoittivat Khartumissa että Sudan valtiollistaa öljysiemenen, risiinin, seesamin ja puuvillasiemenen tuotannon. Toimenpiteen tarkoituksena on vakiinnuttaa maan talouselämä, viranomaiset ilmoittavat.

K I I T O S

Haluamme lausua kiitokset ystävillemme heidän hyväntahtoisuudesta, myötätunnon osoituksista ja kukkalaitteista äskeisen surumme aikana.

Vilpittömyydellä,

LAHDEN PERHE

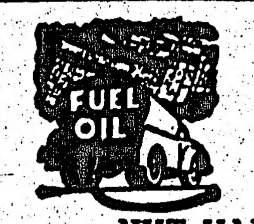
POLTTOÖLJYÄ
Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksuilla. Automaattinen öljypalvelumme takaa, että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden ostajalle ja ylöspanijalle
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 566-3631
2091 LASALLE BOULEVARD SUDBURY

VOLKSWAGEN AUTOT
SUOSITTUJA
KOSKA NIIDEN KULUTUS-KUSTANNUKSET OVAT TALOUDELLISIA
Poiketkaa katsomassa ja tutustumassa niiden etuisuuksiin
PAWSON'S
SUDBURY LIMITED
Canadan ensimmäinen — pohjoisen suurin Volkswagen välittäjä
633 Lorne St.
Puh. 674-0756

Naisten Viirin tilaajien huomioon!

TILAUSHINTA KOROTETTU

Lehden kustantaja, Työmies Society, Superior, Wis., U.S.A., on ilmoittanut, että NAISTEN VIIRIN tilaushinta on korotettu.

Naisten Viirin tilaushinnat Canadaan ovat seuraavat:

1 vk. $7.00 — 6 kk. $4.00

Pyydämme Canadassa olevien tilaajien ja kustannusliikkeemme asiamiesten ottamaan tämän huomioon.

VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Suomalaiset nuoret olivat talkoissa

Moskova. — Moskovan lähistöllä leirillä olleet suomalaiset luovuttivat äskettäin varoja imperialismia vastaan taistelevien solidaarisuusrahastoon. Sata suomalaisnuorta teki muutaman tunnin työtä Leninille nimetyllä Moskovan lähistöllä sijaitsevalla tilalla auttaen hedelmäsadon korjuussa.

Työpäivä kuului Aksakovon kylässä 8. elokuuta avatun ystävyysleirin ohjelmaan. Valtion nuorisoasiain komitean puheenjohtaja Matti Ahde katsoo, että leiri on uusi sivu maiden nuorison välisen ystävyyden historiassa. Tapaamistilaisuuksista on jo muodostunut perinne. Viime vuonna järjestettiin Suomessa ensimmäinen tällainen leiri.

Matti Ahde sanoi lehtimiehille, että tapaaminen lujittaa nuorison ystävyyttä, joka perustuu molempien maiden nuorten pyrkimykseen elää rauhan vallitessa. — Kamppailemme yhdessä lujan rauhan vakiinnuttamiseksi Eurooppaan ja koko maailmaan sekä kansojen välisen ystävyyden puolesta. Olemme vakuuttuneet, että neuvostoliittolaiset ikätoverimme kulkevat nuorisoliikkeen etujoukossa, sanoi Matti Ahde.

DOMINION LP LEVYJÄ

LP 93033 — SUOMALAISTA HUUMORIA — Simo Salminen: Pornolaulu, Keltainen jäänsärkiä, Arabi-Ahab, Tango Pelargonia, Rotestilaulu, Regina Rento, Jäkäti-Jäk, Raikuli-Polkka. MATTI JURVA: Savonmuan Hilima, Turun surusilmä, Viipurin Vihtori, Jätkän lauantai, Pigalle.

LP 93034 — GEORG MALMSTEN: Meripojan preivi, Seiskari, Nikkelimarkka, Saarijärven Liisa, Aallokko kutsuu, Amalia, Heilini sinisistä silmistä, Katariinan kamarissa, Kaunis valhe, Terveisiä ulapalta, Suurin onni, Muistelo, Hymyhuulin, Saariston Sirkka, Eila, Kahden venheessä, Metsäpirtti, Vetoketju.

LP 93035 — OLAVI VIRTA: Kun ilta ehtii, Annabella, Kuinka saattoitkaan, Aamu Airistolla, Tähti ja meripoika, Punatukkaiselle tytölleni, Sä et kyyneltä nää, Mustalaistango, Leirinuotiolla, Punaiset lehdet, Hurmio, Kultainen nuoruus, Hopeinen kuu, Romanesca, Öiset kitarat, Assuncion.

LP 93036 — HUMPPA VEIKOT, laulua: Teijo Joutsela: Pohjola, Tulipunaruusut, Alaska, Riippakoivun alla, Petsamo, Imatra, Uraliin, Katinka, Kuusamo, Silmät tummat kuin yö, Sulamith, Bublitshki, Lentävä Hollantilainen, Valamo, Pyhäjärvi, Vesivehmaan Jenkka, Puuseppä, Tammerkoski.

HINTA $2.98
ynnä 5% myyntivero Ontariossa
Postitse lähetettynä lisättävä postikulut seuraavasti:

ONTARIOSSA:	QUEBEC, MANITOBA JA SASKATCHEWAN	ALBERTA JA BRITISH COLUMBIA
1—2 levyyn 45c	1—2 levyyn 50c	1—2 levyyn 55c
3—4 levyyn 65c	1—2 levyyn 70c	3—4 levyyn 75c

— TILATKAA OSOITTEELLA: —
Vapaus Publishing Company Ltd.
P.O. Box 69
102 Elm Street West Sudbury, Ontario